

ISSN 3033-0572

**МИНИСТЕРСТВО НА ЗЕМЕДЕЛИЕТО
И ХРАНИТЕ**
ИЗПЪЛНИТЕЛНА АГЕНЦИЯ ПО ГОРИТЕ

ГОДИШЕН ОТЧЕТЕН ДОКЛАД
НА ИЗПЪЛНИТЕЛНАТА АГЕНЦИЯ
ПО ГОРИТЕ
за 2024 г.

СОФИЯ, 2025

СЪДЪРЖАНИЕ

УПРАВЛЕНИЕ НА ГОРИТЕ	5
Инвентаризация и планиране в горските територии.....	5
Горски ресурси.....	5
1. Баланс на териториите	7
2. Осъществено годишно ползване.....	8
Дейности в горите	13
1. Залесяване и защита срещу ерозия.....	13
2. Провеждане на сечи в горите.....	16
3. Други мероприятия.....	16
4. Ползване на дървесина	17
Сертифициране в горите.....	20
Защитени територии.....	21
1. Основни задачи	21
2. Изпълнени дейности	21
Консултации и подпомагане на работата на собствениците на недържавни гори	28
Контрол върху дейностите в горите.....	28
Ползване на недървесни горски продукти.....	29
Промени в горските територии и учредяване на вещни права.....	29
1. Промени в горските територии.....	29
2. Учредяване на вещни права.....	31
 ОПАЗВАНЕ, ЗАЩИТА И КОНТРОЛ НА ГОРСКИТЕ ТЕРИТОРИИ...32	
1. Защита на горските територии от болести, вредители и други повреди	32
2. Защита на горските територии от пожари	34
3. Контрол на дейностите по опазване на горските територии.....	38
4. Численост на служителите по контрол и опазване на горските територии и наказания.....	39
5. Констатирани нарушения.....	39
6. Движение на актовете преписки и събираемост на наложените глоби и санкции	41
7. Загържани вещи – предмет на нарушенията, и вещи, послужили за извършване на нарушенията (общо за страната).....	42
8. Дейност на регионалните дирекции по горите	43
9. Дейност на служителите от отдел „Контрол по опазване на горските територии и защита от пожари“ (КОГТЗП) в ИАГ.....	44
10. Дейност на държавните предприятия по чл. 163 от ЗГ и техните подразделения.....	44
11. Дейност на Учебно-опитните горски стопанства.....	45
12. Дейност на общински горски структури.....	45
13. Дейност на дирекциите на природните паркове	45
14. Дейност на лица по чл. 235 от ЗГ.....	45
15. Взаимодействие с други институции	46
16. Прилагане на Регламент № 995/2010	47
17. Основни проблеми в контрола и опазването на горските територии	48
18. Планирани действия за подобряване на дейностите по контрол и опазване на горските територии	48

ГОРСКА ПОЛИТИКА	49
1. Стратегическо планиране	49
2. Законодателни инициативи и усъвършенстване на нормативната база в горския сектор	49
ЕВРОКООРДИНАЦИЯ И МЕЖДУНАРОДНО СЪТРУДНИЧЕСТВО	50
ЛОВНО СТОПАНСТВО И ОПАЗВАНЕ НА ДИВЕЧА	60
КАСОВО ИЗПЪЛНЕНИЕ НА БЮДЖЕТА, НА СМЕТКИТЕ ЗА СРЕДСТВА ОТ ЕВРОПЕЙСКИЯ СЪЮЗ И ЧУЖДИТЕ СРЕДСТВА И УПРАВЛЕНИЕ НА СОБСТВЕНОСТТА НА ИАГ	62
Бюджет	63
Отчет на основните параметри на бюджета на ИАГ	63
I. Бюджетна програма „Специализирани дейности в горските територии“	63
1. Финанси, счетоводство и финансово управление	63
Методология	64
Стопанисване и управление на собствеността	65
Приходи	65
Разходи	66
2.1. Персонал	66
2.2. Разходи за издръжка	67
2.3. Разходи за инвестиции (капиталови разходи)	68
II. Касово изпълнение на сметките за средства от Европейския съюз (КСФ, РА и ДЕС)	69
1. Приходи и финансиране	69
2. Разходи	69
ВЪТРЕШЕН ОДИТ	69
1. Планиране и отчитане на дейността по вътрешен одит	69
2. Одитни ангажименти	70
3. Констатации	70
4. Препоръки	70
4.1. Направени препоръки	70
4.2. Проследени препоръки	71
ФИНАНСОВ КОНТРОЛ В ИАГ	72
1. Система за финансово управление и контрол в ИАГ	72
2. Управление на риска	72
3. Осъществяване на предварителен контрол преди поемане на задължение и извършване на разход	73
ПРАВНО-АДМИНИСТРАТИВНИ ДЕЙНОСТИ	73
1. Правно обслужване	73
2. Административно обслужване	74
3. Човешки ресурси	75
4. Документооборот и архив	76
ИНФОРМАЦИОННА ДЕЙНОСТ	77
1. Информационно обслужване	77
2. Връзки с обществеността	78

УПРАВЛЕНИЕ НА ГОРИТЕ

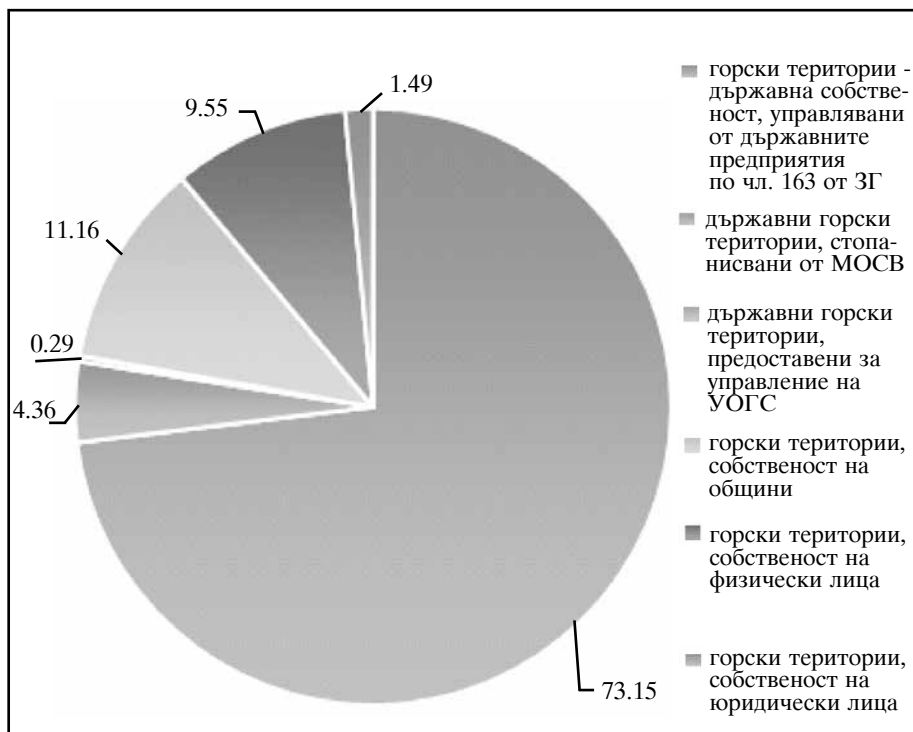
Инвентаризация и планиране в горските територии

Горски ресурси

Общата площ на горите и горските територии към 31.12.2024 г. е 4 283 668 ха, от която залесена (вкл. и клек) – 3 939 110 хектара. Площта на горските територии е 3 952 622 ха (92,27 % от общата). Площта на земеделските територии, притежаващи характеристиката на гора по смисъла на чл. 2 от Закона за горите („гори върху земеделски територии“), е 331 046 ха (7,73 % от общата площ).

А. Горски територии – 3 952 622 хектара

Горските територии – държавна собственост, управлявани от държавните предприятия по чл. 163 от Закона за горите, са 2 891 211 ха (73,15 %). Държавните гори, стопанисвани от МОСВ, са 172 484 ха (4,36 %), в т.ч. резервати и поддържани резервати – 33 508 ха,

Фиг. 1. Разпределение (в %) на горските територии по видове собственост

Национален парк „Рила“ – 53 480 ха, Национален парк „Пирин“ – 40 332 ха и Национален парк „Централен Балкан“ – 45 164 хектара. Държавните горски територии, предоставени за управление на Учебно-опитни горски стопанства (УОГС), са 11 271 ха (0,29 %).

Разпределението на недържавните горски територии е следното: собственост на общини – 441 018 ха (11,16 %), собственост на физически лица – 377 580 ха (9,55 %), собственост на юридически лица – 59 058 ха (1,49 %), в т.ч. горски територии, собственост на религиозни общности – 16 117 хектара.

Общата площ на горите и горските територии към 31.12.2023 г. е била 4 280 137 ха, от която залесена (вкл. и клек) – 3 936 140 хектара. Площта на горските територии е била 3 953 595 ха (92,4 % от общата площ). Горски територии – държавна собственост, управлявани от държавните предприятия по чл. 163 от Закона за горите – 2 889 898 ха (73,09 %). Държавните гори, стопанисвани от МОСВ са били 172 362 ха (4,36 %), в т.ч. резервати и поддържани резервати – 33 386 ха, Национален парк „Рила“ – 53 480 ха, Национален парк „Пирин“ – 40 332 ха, и Национален парк „Централен Балкан“ – 45 164 хектара. Държавните горски територии, предоставени за управление на Учебно-опитни горски стопанства (УОГС) – 11 269 ха (0,29 %). Недържавните горски територии – собственост на общини, са били 441 271 ха (11,16 %), собственост на физически лица – 379 125 ха (9,59 %), собственост на юридически лица – 59 670 ха (1,51 %), в т.ч. собственост на религиозни общности – 16 493 хектара.

Б. Земеделски територии, притежаващи характеристика на гора по смисъла на чл. 2 от Закона за горите („гори върху земеделски територии“) – 331 046 хектара

Гори върху земеделски територии – държавна собственост („ССФ държавни“) – 26 958 ха (8,14 %). Гори върху земеделски територии – общинска собственост („ССФ на общини“) – 189 213 ха (57,16 %). Гори върху земеделски територии – собственост на физически лица („ССФ на частни физически лица“) – 82 008 ха (24,77 %). Гори върху земеделски територии – собственост на юридически лица („ССФ на частни юридически лица“) – 11 751 ха (3,55 %), в т.ч. гори върху земеделски територии – собственост на религиозни общности („ССФ на религиозни организации“) – 2188 хектара. Гори, временно стопанисвани от общината (ВСО) – 20 652 ха (6,24 %). Други територии с неизяснена собственост и/или вид територия – 464 ха (0,14 %).

Към 31.12.2023 г. площта на земеделските територии, притежаващи характеристика на гора по смисъла на чл. 2 от Закона за горите („гори върху земеделски територии“), е била 326 542 хектара. Гори върху земеделски територии – държавна собственост („ССФ държавни“) – 31 454 ха (9,63 %). Гори върху земеделски територии – общинска собственост („ССФ на общини“) – 189 597 ха (58,06 %). Гори върху земеделски територии – собственост на физически лица („ССФ на частни физически лица“) – 78 915 ха (24,17 %). Гори върху земеделски

територии – собственост на юридически лица („ССФ на частни юридически лица“) – 11 735 ха (3,59 %), в т.ч. гори върху земеделски територии – собственост на религиозни общности („ССФ на религиозни организации“) – 2234 хектара. Гори, временно стопанисвани от общината (ВСО) – 14 558 ха (4,46 %). Други територии с неизяснена собственост и/или вид територия – 283 ха (0,09 %).

1. Баланс на териториите

Изменението на общата и залесената площ на инвентаризираните горски територии спрямо 2023 г. е следното:

1.1. Общата горска площ се увеличава с 3531 ха – от 4 280 137 ха на 4 283 668 хектара. Залесената площ нараства с 2970 ха – от 3 936 140 ха на 3 939 110 хектара. Това увеличаване се дължи основно на инвентаризацията на неинвентаризирани досега територии, притежаващи характеристика на гора по смисъла на Закона за горите, при извършените инвентаризации за годината.

Площта на горските територии намалява с 973 ха – от 3 953 595 на 3 952 622 хектара. Това се дължи на приключили административни производства за промяна на предназначението по реда на Закона за горите. Освен това при извършването на нови инвентаризации част от горите, отразени при предишни инвентаризации като горски територии, се прецизират и отнасят към земеделските територии поради неприключили административни производства и липса на основание за включването им към горските територии.

Площта на горите върху земеделски територии се е увеличила с 4504 ха – от 326 542 на 331 046 хектара.

Площта на държавните горски територии се е увеличила с 1313 ха – от 2 889 898 на 2 891 211 ха, което се дължи основно на инвентаризация на новозалесени територии, на закупуване от страна на държавните предприятия на гори, собственост на физически лица, както и на административни производства за промяна на предназначението от земеделска в горска територия.

Площта на Учебно-опитните стопанства се е увеличила с 2 ха – от 11 269 на 11 271 ха, което се дължи на включването към горските територии на поземлени имоти по реда на § 17 от ПЗР към ЗИД на Закона за опазване на земеделските земи със Заповед № РД 378/18.10.2024 г. на министъра на земеделието и храните.

Площта на общинските горски територии е намалял с 253 ха – от 441 271 на 441 018 ха, което се дължи на приключили административни производства за промяна на предназначението по реда на Закона за горите. Освен това при извършването на нови инвентаризации част от горите, отразени при предишни инвентаризации като горски територии, се прецизират и отнасят към земеделските територии поради неприключили административни производства и липса на основание за включването им към горските територии.

Площта на държавните гори, стопанисвани от МОСВ, се е увеличила със 122 ха – от 172 362 на 172 484 ха, като увеличението се дължи

на коригирани площи на резерват „Еленова гора“ и на поддържан резерват „Чамджа“ спрямо предходния отчет.

1.2. Недървопроизводителната площ се е увеличила с 1698 ха – от 305 881 на 307 579 ха, което се дължи на преоценка на голини в поляни и ливади, изградени нови пътища и просеки, както и по-точно картиране при извършването на инвентаризацията на горите и горските територии. Незалесената дървопроизводителна горска площ е намалела с 1137 ха – от 38 116 на 36 979 ха, което се дължи на извършени нови залесявания и самозалесявания през 2024 година.

1.3. Залесената площ на иглолистните гори е намалела със 7006 хектара. Това намаляване, въпреки появилите се самозалесени площи, се дължи на водените сечи вследствие на биотични нападения от корояд и масово съхнене на боровите култури извън ареала, които се възобновяват с местни широколистни видове, на продължаващото увеличаване на смесените иглолистно-широколистни насаждения, получени след създаването и последващото стопанисване на иглолистни култури, както и на провеждането през последните години на политика за трансформация на иглолистните насаждения и култури, създадени извън естествения им ареал на разпространение. Тази тенденция ще продължава и в бъдеще.

1.4. Широколистните високостъблени гори са се увеличили с 4119 ха поради превръщане на издънкови насаждения във високостъблени, залесяване на пожарища, ветровали и др., самозалесяване на незалесени горски територии, преоценка на иглолистни култури и насаждения с ниска производителност и трансформиране на част от иглолистните гори в широколистни.

1.5. Издънковите гори за превръщане са се увеличили с 9237 ха поради приобщаване към горските територии на насаждения, отнасяни досега към категорията на т.нар. неинвентаризирани гори, както и преоценка на иглолистни култури, смесени с широколистни издънкови видове, и нискостъблени насаждения.

1.6. Нискостъблените гори са намалели с 3376 ха поради преоценка на част от насажденията от акация и келяв габър, в които преобладават други издънкови и/или високостъблени дървесни видове.

2. Осъществено годишно ползване

Горски територии

Осъщественото годишно ползване общо от възобновителни и отгледни сечи за горските територии е в размер на 5 626 921 м³ стояща маса, което се равнява на 70,3 % от предвидените по горскостопански план (лесоустройствен проект) 8 000 527 м³ стояща маса.

2.1. Общо годишно ползване:

● от възобновителни сечи са добити 3 019 823 м³, които представляват 53,7 % от общото ползване и 37,7 % от общо предвиденото по горскостопански план (лесоустройствен проект). Изпълнението на възобновителните сечи спрямо предвидените по горскостопански план (4 711 385 м³) е 64,1 %.

● от отгледни сечи са добити 2 607 098 м³, които представляват 46,3 % от общото ползване и 32,6 % от общо предвиденото по горскостопански план (лесоустройствен проект). Изпълнението на отгледните сечи спрямо предвидените по горскостопански план (3 289 142 м³) е 79,3 %.

2.2. Осъщественото годишно ползване в горските територии – държавна собственост, е в размер на 4 454 698 м³ стояща маса, което се равнява на 71 % от предвидените по горскостопански план (лесоустройствен проект) 6 273 015 м³ стояща маса.

2.3. Осъщественото годишно ползване от горите, предоставени на учебно-опитни горски стопанства, е в размер на 36 682 м³ стояща маса, което се равнява на 94,9 % от предвидените по горскостопански план (лесоустройствен проект) 38 646 м³ стояща маса.

2.4. Осъщественото годишно ползване от общинските горски територии е в размер на 447 983 м³ стояща маса, което се равнява на 43,8 % от предвидените по горскостопански план (лесоустройствен проект) 1 022 111 м³ стояща маса.

2.5. Осъщественото годишно ползване от гори, собственост на физически и юридически лица, е в размер на 684 082 м³ стояща маса, което се равнява на 103 % от предвидените по горскостопански план/програма (лесоустройствен проект) 664 083 м³ стояща маса.

2.6. Изпълнението на предвижданията по основни групи сортименти:

– за едрата строителна дървесина 1 128 781 м³ при предвидени 1 469 993 м³ (76,8 %);

– за средната строителна дървесина 667 620 м³ при предвидени 1 431 252 м³ (46,6 %);

– за дребната строителна дървесина 77 490 м³ при предвидени 320 987 м³ (24,1 %);

– за дърва за огрев и вършина 2 862 120 м³ при предвидени 3 256 361 м³ (87,9 %).

Общият добив на строителна дървесина е 1 873 891 м³ при предвидени 3 222 232 м³ (58 %).

Гори върху земеделски територии

Осъщественото годишно ползване от горите върху земеделски територии, отчетено в отчетна форма 5 ГФ, е в размер на 31 317 м³ стояща маса.

Инвентаризация и планиране в горските територии

● Проведени са съвещания на комисиите за инвентаризация и планиране в горските територии по чл. 34, ал. 1 от Наредба № 18/07.10.2015 г. за извършване на инвентаризация на горските територии независимо от тяхната собственост, изработване на горскостопанска карта, ловностопански план и план за дейностите по опазване на горските територии от пожари в района на дейност на съответното териториално поделение, както и изработване на горскостопански план за държавните горски територии, попадащи в същия район на дейност през 2024/2025 г. за Държавните горски стопанства

– Плевен, Брезник, Златоград, Белово, Етрополе, Своге, Горна Оряховица, Свиленград, Габрово, Генерал Тошево, Суворово, Тича, Добрич, Кипилово и „Рилски манастир“, за територията, собственост на Рилската света обител и за Държавно ловно стопанство „Каракуз“ и Учебно-опитно горско стопанство „Петрохан“.

● Проведени са експертни съвети за приемане на задания във връзка с предстоящата инвентаризация на горските територии независимо от тяхната собственост през 2025/2026 г., изработване на горско-стопанска карта, ловностопански план и план за дейностите по опазване на горските територии от пожари в района на дейност на съответното териториално поделение, както и изработване на горско-стопански план за държавните горски територии, попадащи в същия район на дейност за Държавните горски стопанства – Стара Загора, Монтана (за влятото ДГС – Лом), Белоградчик (заедно с ДГС „Миджур“), Оряхово, Гоце Делчев, Царево, „Акад. Николай Хайтов“ (без ДГС – Чепеларе), Клисуря (без ДГС – Розино), Никопол, Селище, Свищов, Магжарово, и за Държавните ловни стопанства „Кормисош“, „Чепино“ (за ДГС „Чехлюво“), „Балчик“, „Женда“ (за ДГС – Кърджали), „Шерба“ (за ДГС – Старо Оряхово).

● Одобрени са задания за извършване на инвентаризация на горските територии независимо от тяхната собственост, изработване на горско-стопанска карта, ловностопански план и план за дейностите по опазване на горските територии от пожари в района на дейност на съответното териториално поделение, както и изработване на горско-стопански план за държавните горски територии, попадащи в същия район на дейност през периода 2025/2026 г. за Държавните горски стопанства – Стара Загора, Монтана (за влятото ДГС – Лом), Белоградчик (заедно с ДГС „Миджур“), Оряхово, Гоце Делчев, Царево, „Акад. Николай Хайтов“ (без ДГС – Чепеларе), Клисуря (без ДГС – Розино), Никопол, Селище, Свищов, Магжарово, и за Държавните ловни стопанства „Кормисош“, „Чепино“ (за ДГС – Чехлюво), „Балчик“, „Женда“ (за ДГС – Кърджали), „Шерба“ (за ДГС – Старо Оряхово) и Учебно-опитно горско стопанство „Петрохан“.

● Проведени са експертни съвети за приемане на стопанските класове и размера на годишното ползване въз основа на извършената инвентаризация на горските територии независимо от тяхната собственост и изработените горско-стопански планове за 2023/2024 г. за Държавните горски стопанства – Якоруда, Белица, Карлово, Ардино, Хасково, Карнобат (само за частта на влятото ДГС – Сунгурларе), Бургас, Враца, Лесигрен, Ловеч, Ботевград, Самоков, ГСУ „Боровец“ към ДГС – Самоков, Елена, Тумракан, Провадия, Търговище, Пазарджик, Карнобат (без влятото ДГС – Сунгурларе) и за Държавните ловни стопанства „Искър“ и „Росица“ (без ДГС – Севлиево), и ловностопански район „Трънково“ към ДЛС „Мазалат“.

● Проведени са съвещания на комисиите по чл. 37, ал. 3 от Наредба № 18/07.10.2015 г. за инвентаризация и планиране в горските терито-

рии за приемане на извършената инвентаризация на горските територии независимо от тяхната собственост, изработване на горскостопанска карта, ловностопански план и план за дейностите по опазване на горските територии от пожари, в района на дейност на съответното териториално поделение, както и изработване на горскостопански план за държавните горски територии, попадащи в същия район на дейност през 2023/2024 г. за Държавните горски стопанства – Якоруда, Белица, Карлово, Ардуно, Хасково, Карнобат (само за частта на влязото ДГС – Сунгурларе), Бургас, Враца, Лесигрен, Ловеч, Ботевград, Самоков, ГСУ „Боровец“ към ДГС – Самоков, Елена, Тумракан, Провадия, Търговище, Пазарджик, Карнобат (без влязото ДГС – Сунгурларе), и за Държавните ловни стопанства „Искър“ и „Росица“ (без ДГС – Севлиево), и ловностопански район „Трънково“ към ДЛС „Мазалам“.

- Проведени са експертни съвети за приемане на протоколите от съвещания на комисиите по чл. 37, ал. 3 от Наредба № 18/07.10.2015 г. за инвентаризация и планиране в горските територии за приемане на извършената инвентаризация на горските територии независимо от тяхната собственост, изработване на горскостопанска карта, ловностопански план и план за дейностите по опазване на горските територии от пожари, в района на дейност на съответното териториално поделение, както и изработване на горскостопански план за държавните горски територии, попадащи в същия район на дейност през 2022/2023 г. за Държавните горски стопанства – Бяла, Сеслав, Ивайловград, Невестино, Разлог, Омуртаг, и за Държавните ловни стопанства „Тополовград“, „Витиня“ и „Женда“ (без частта на бившето ДГС – Кърджали), 2023/2024 г. – за Държавно горско стопанство – Провадия, 2021/2022 г. – за Държавните горски стопанства – Преслав, Клисурса (за бившето ДГС – Розино) и Шумен, и за Държавно ловно стопанство „Дунав“ – Русе.

- Изготвен и одобрен е доклад от министъра на земеделието и храните за обектите, в които ще се извършва инвентаризация на горските територии независимо от тяхната собственост, изработване на горскостопанска карта, ловностопански план и план за дейностите по опазване на горските територии от пожари, в района на дейност на съответното териториално поделение, както и изработване на горскостопански план за държавните горски територии, попадащи в същия район на дейност през 2026/2027 г. за Държавните горски стопанства – Момчилград, Кирково, Мездра, Белозградчик (за частта на бившето ДГС – Чупрене), Места, Ново Паничарево, Широка лъка, Троян, Борима, Тетевен (за частта на бившето ДГС – Рибарица), Пещера, Дупница, Самоков (за бившето ДГС – Боровец, инвентаризация на всички горски територии, различни от държавните), Варна, и за Държавните ловни стопанства „Граматиново“, „Русалка“, „Росица“ (за частта на бившето ДГС – Севлиево), както и инвентаризация на Държавно ловно стопанство „Кричим“.

- Проведен е експертен съвет за приемане на задание за изменение на горскостопански план за Държавното горско стопанство – Сливница.

- Проведени са експертни съвети за изменения на горскостопански планове за Държавните горски стопанства – Първомай, Триград, Широка лъка, Пещера, и Държавно ловно стопанство „Кормисош“.

- Проведен е експертен съвет за изменение на ловностопански план за Държавно горско стопанство – Мездра.

- Организиран и проведен са 8 заседания на работната група в изпълнение на Заповед № РД 49-459/20.10.2023 г., изменена със Заповед № РД 49-8/12.01.2024 г., Заповед № РД 49-160/21.05.2024 г., Заповед № 49-353/08.10.2024 г. и Заповед № РД 49-413/31.10.2024 г. на министъра на земеделието и храните във връзка с изработване и приемане на Методика за извършване на Национална инвентаризация на горските територии и са изготвени протоколи за тях.

- Установяване на функционалността на софтуерен продукт за тестване на цифрови модели.

- Участие в разработването на проекта на ИАГ по Плана за възстановяване и устойчивост.

- Предоставена е цифровата ортофотокарта на дружествата, извършващи инвентаризацията на горските територии и изработващи горскостопански планове, горскостопански карти, ловностопански планове и планове за дейностите по опазване на горските територии от пожари за периода 2024/2025 година.

- Осигурен е цифров модел на картата на възстановената собственост и на кадастралната карта за териториалния обхват на дейност на държавните горски и ловни стопанства.

- Приет и предаден е на Националния статистически институт балансът на горските територии към 31.12.2024 година.

- Изготвени и предоставени са ежемесечни отчети „Горско стопанство“ на регионалните дирекции по горите.

- Предоставена е обобщена информация за дейностите в горските територии за всяко тримесечие на Националния статистически институт съгласно сключено споразумение между Изпълнителната агенция по горите и Националния статистически институт.

- Изготвени са 2420 писма по чл. 83, ал. 3 от Закона за горите. Обработени са 210 декларации по чл. 83, ал. 5 от ЗГ.

- Изготвени и издадени са заповеди по чл. 83, ал. 7 от ЗГ – 1 брой, с включени в горските територии 9,498 дка, и заповеди по реда на § 17 от ПЗР към ЗИД на Закона за опазване на земеделските земи – 8 броя, с включени в държавните горски територии 1527,741 декара.

- Извършени са 8 проверки на учебни форми по Наредбата за условията и реда за придобиване на правоспособност за работа със земеделска и горска техника, като са издадени удостоверения на учебните форми.

Дейности в горите

Стопанисването, ползването и защитата на горите бяха насочени към формиране и поддържане на жизнени и многофункционални горски екосистеми, създаване на условия за естественото им възобновяване и подобряване на тяхната устойчивост чрез:

- провеждане на отгледни сечи за регулиране на дървесния състав и подобряване на растежните условия (в т.ч. системи от сечи за индивидуално производство на висококачествена дървесина);
- провеждане на предвидените в горскостопанските планове възобновителни сечи с естествено семенно възобновяване (в т.ч. на изборните сечи);
- превръщане на изгънковите гори в семенни;
- поддържане на благоприятен консервационен статус на горските типове местообитания;
- провеждане на обучение, информационни кампании и други мероприятия с участие на структурите и специализираните териториални звена на ИАГ, НПО и др. заинтересовани страни за състоянието на българските гори;
- контрол на провежданите сечи и спазване на режимите за устойчиво стопанисване на горите;
- контрол по издаване на разрешителните за сеч и освидетелстването на сечищата;
- лесопатологичен мониторинг на вредителите и болестите в горите и прогнозиране на градациите и епифитотииите.

1. Залесяване и защита срещу ерозия

Основната дейност на ИАГ в тази област беше насочена в следните направления:

- Изпълнение на целите и показателите, заложи в програмата и бюджета на ИАГ.
- Изпълнение на задълженията на България, произтичащи от членството в Европейския съюз в областта на горските репродуктивни материали.
- Одобряване и регистрация на базови източници за горски репродуктивен материал (ГРМ), регистрация на доставчици на ГРМ, изпитване и окачествяване на семена и подобряване на състоянието на горската семенпроизводствена база.
- Поддържане на база данни от извършените инвентаризации на създадените горски култури; на наличните пожарища, невъзобновените сечища и горите, унищожени от други природни въздействия; на наличните едроразмерни укрепителни съоръжения; извършените за компенсационно залесяване дейности и регистър на горските разсадици в страната.
- Извършване на контролна дейност.
- Съгласуване на проекти за биологична рекултивация в горски територии, изготвяне на отговори и становища.

- Участие в изготвянето на проекти на нормативни документи.

В изпълнение на поставените цели и задачи са извършени следните дейности:

- Изготвени са отчети с база данни за проведените инвентаризации на създадените горски култури; на наличните пожарища, невъзобновените сечища и горите, унищожени от други природни въздействия; на наличните едроразмерни укрепителни съоръжения и са дадени препоръки за отстраняване на допуснатите пропуски и грешки.

- Определена е цената на компенсационното залесяване и са издадени заповеди от министъра на земеделието и храните и изпълнителния директор на ИАГ.

- Разгледани са 11 проекта за рекултивация на нарушени терени в горски територии, като от тях са съгласувани 7.

- Актуализиран е публичният регистър на горските разсадници в страната, като към 31.12.2024 г. на територията на страната има регистрирани 167 горски разсадника, от които 148 са държавна собственост.

- Актуализиран е Националният списък на одобрените и регистрирани източници за производство на ГРМ.

- В изпълнение на разпоредбата на чл. 59, ал. 3 от Наредба № 21 от 12.11.2012 г. за условията и реда за определяне, одобряване, регистрация и отмяна на източниците от горската семепроизводствена база са изготвени и изпратени 7 информационни документа за осъществено движение на горски репродуктивни материали с цел търговия от Република България към Република Австрия и Кралство Испания.

- Одобрени и регистрирани са 28 нови базови източника от категория за производство на ГРМ върху площ 160,4 ха, отговарящи на минималните изисквания на директива 1999/105/ЕС, и са отменени 18 базови източника – върху площ 160,4 хектара.

- От специалисти на Горските семеконтролни станции са извършени 516 контролни проверки на състоянието и провежданите дейности в регистрираните базови източници за ГРМ върху площ 5447 хектара.

- За идентифициране на произхода на ГРМ от експерти в регионалните дирекции по горите (РДГ) и горските семеконтролни станции (ГСС) са издадени общо 180 сертификата.

- В семеконтролните лаборатории на ГСС в София и Пловдив са издадени 202 семеконтролни свидетелства на партиди семена от широколистни и иглолистни видове.

- В семехранилището за дългосрочно съхранение в ГСС – Пловдив, към 31.12.2024 г. се съхраняват 1036,1 кг семена от 227 партиди от иглолистни и 9 партиди от широколистни видове.

- За Генна банка като семенна колекция в ГСС – София, към 31.12.2024 г. са съхранени 220,62 кг семена с различни произходи от 44 дървесни и храстови вида. В ГСС – Пловдив, са съхранени 18,5 кг от 7 дървесни вида.

В таблица 1 са посочени по-важните дейности и постигнати резулта-

Извършени дейности по създаване на гори

№	Видове дейности	Мярка	Изпълнение за 2024 г.
1.	Събрани и добити семена от ТП ДГС/ДАС	кг	40 634
2.	Произведени фиданки в държавните горски разсадници	хил. бр.	8623,65
3.	Залесени площи,	дка	9238,5
	в т.ч. от: държавни предприятия	дка	9052
	общини	дка	143,5
	частни	дка	43,0
4.	Попълване на култури в държавни горски територии	дка	7037
5.	Отглеждане на култури в държавни горски територии	дка	98 239
6.	Среден процент на прихващане на културите:		
	а) държавна собственост:		
	- едногодишни	%	55,12
	- двегодишни	%	58,33
	- тригодишни	%	63,16
	б) общинска собственост:		
	- едногодишни	%	60,88
	- двегодишни	%	72,72
	- тригодишни	%	68,75
	в) частна собственост:		
	- едногодишни	%	63,09
	- двегодишни	%	51,07
	- тригодишни	%	54,12

ти от държавните предприятия по чл. 163 от ЗГ, общини и частни собственици по създаването на гори, въз основа на данни от отчет 1-ГС.

За защита на горските територии от ерозия и пороци са извършени 5115 дка противоерозионни залесявания.

За залесителни мероприятия в държавни горски територии са изразходвани 19 200 000 лева.

2. Провеждане на сечи в горите

Отгледни и селекционни сечи

През 2024 г. по данни от отчет 1-ГС в държавните гори за регулиране на дървесния състав и подобряване на растежните условия са проведени отгледни сечи на площ 332 473 дка, което представлява 51,57 % от предвижданията на горскостопанските планове (лесоустройствени проекти). От проведените отгледни сечи 48,89 % са в иглолистни гори, 33,02 % – в широколистни високостъблени гори, и 18,09 % – в издънкови гори за превръщане в семенни. Изпълнението на отгледните сечи без материален добив на площ 13 990 дка е 44,65 % от предвижданията на горскостопанските планове (лесоустройствени проекти). По видове отгледни сечи изпълнението им спрямо предвижданията на горскостопанските планове (лесоустройствени проекти) е 43,20 % за осветленията, 33,06 % за прочистките, 41,82 % за прорежданията и 60,19 % за пробирките.

Селекционните сечи се провеждат в семенпроизводствени насаждения за запазване на генетичното разнообразие на популационно и вътревидово ниво, регулиране на формовото разнообразие и селекционната структура на насажденията, осигуряване на условия за редовно и обилно семеносене или плодоносене и увеличаване на добива на висококачествени в наследствено отношение репродуктивни материали. През 2024 г. са проведени селекционни сечи на площ 8096 дка, с което предвижданията на горскостопанските планове (лесоустройствени проекти) се изпълняват на 69,98 %.

От специалисти на ГСС са извършени двукратни контролни проверки на маркирането и на проведените селекционни сечи в семенпроизводствени насаждения върху обща площ 1109 хектара.

През 2024 г. съгласно информационната система на ИАГ – system.iag.bg с данни към 28.02.2025 г., в недържавните гори са проведени отгледни сечи на площ 55 125 дка, от които:

- 34 596 дка в общински гори;
- 16 759 дка в гори, собственост на физически лица;
- 2902 дка в гори, собственост на юридически лица;
- 868 дка в гори, собственост на религиозни организации.

В държавните гори е извършено:

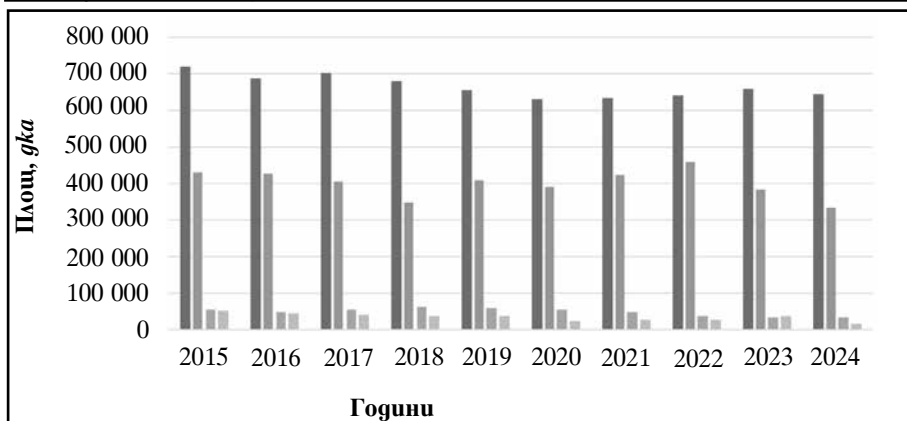
– кастрене на стоящи дървета за подобряване на качеството на произвежданата дървесина и подпомагане на процеса на естественото самоокастрияне на дървостойките върху 11 782 дка, което е с 6818 дка по-малко от разчета за дейността за 2024 година;

– подпомагане на естественото възобновяване върху площ 63 832 дка, което представлява 55,53 % от предвижданията на горскостопанските планове (лесоустройствени проекти), с 84 564 дка по-малко от изпълнението през предходната година;

– маркиране на лесосечния фонд в размер на 5 019 465 м³ стояща дървесина, или с 81 030 м³ по-малко от тази през 2023 година.

**Площ на проведените отгледни сечи в държавните гори
в периода 2015 – 2024 г. (дка)**

Вид сечи	Година	2015	2016	2017	2018	2019	2020	2021	2022	2023	2024
Отглед-ни сечи	Горско-стопан-ски план	720 862	688 129	703 306	680 259	656 027	632 307	635 833	641 382	661 110	644 643
	отчет	429 551	425 776	406 153	348 216	409 240	392 709	421 892	460 853	383 513	332 473
в т.ч. без материала-лен добив	Горско-стопан-ски план	54 359	48 223	54 229	59 997	57 126	52 356	47 590	35 519	33 783	31 329
	отчет	51 467	42 255	40 492	37 291	36 884	21 609	25 673	24 090	37 192	13 990

Фиг. 2. Динамика на проведените отгледни сечи и отгледни сечи без материален добив за периода 2015 – 2024 г.: ■ отгледни сечи, горскостопански план; ■ отгледни сечи, отчет; ■ в т.ч. без материален добив, горскостопански план; ■ в т.ч. без материален добив, отчет

4. Ползване на дървесина

Анализът на добитата обла дървесина за периода 2018 – 2024 г. се базира на данни от ведомствената статистика на Изпълнителната агенция по горите – ОГФ – 5 ГФ – (фиг. 3):

I. По отношение на общо добитата обла лежаща дървесина от горски територии (без ССФ) се констатира следното: средногодишното количество общо добита обла лежаща дървесина за периода 2018 – 2024 г. е 5 964 671 куб. метра. Под средногодишното количество за периода е добитата дървесина през 2020, 2021, 2023 и 2024 година. Най-малко

общо количество дървесина е добита през 2024 г. – 4 736 011 м³, което е с 20,60 %, или с 1 228 660 м³ по-малко от средногодишното количество за периода. Най-голямо общо количество дървесина е отчетено през 2018 г. – 7 032 811 м³, което е със 17,91 %, или с 1 068 140 м³ повече от средногодишното за периода. Разликата между най-голямото и най-малкото количество общо добита обла лежаща дървесина е 2 296 800 куб. метра. За периода (2018 – 2024 г.) е очертана трайно намаляваща тенденция на общо добитата обла лежаща дървесина. Намаляването спрямо 2018 г. е съответно: за 2019 г. – с 361 455 м³ (5,14 %); за 2020 г. – с 1 275 251 м³ (18,13 %), за 2021 г. – с 1 129 544 м³ (16,06 %), за 2022 г. – с 616 058 м³ (8,76%), за 2023 г. – с 1 797 874 м³ (25,56 %), и за 2024 г. – с 2 296 800 м³ (32,66 %).

II. По отношение на добитата обла лежаща дървесина от държавни горски територии (ДГТ) се констатира следното: средногодишното количество добита обла лежаща дървесина от ДГТ за периода (2018 – 2024 г.) е 4 558 505 м³. Под средногодишното за периода са отчетените количества дървесина от ДГТ през 2020, 2023 и 2024 година. Най-малкото общо количество дървесина е отчетено през 2024 г. – 3 747 240 м³, което е със 17,80 %, или с 811 265 м³ по-малко от средногодишното за периода. Най-голямото общо количество дървесина е отчетено през 2018 г. – 5 256 019 м³, което е с 15,30 %, или с 697 514 м³ повече от средногодишното за периода. Разликата между най-голямото и най-малкото количество общо добита обла лежаща дървесина е 1 508 779 м³. За периода (2018 – 2024 г.) е очертана трайно намаляваща тенденция на добитата обла лежаща дървесина от ДГТ. Намаляването на добитата обла лежаща дървесина от ДГТ спрямо 2018 г. е съответно: за 2019 г. – с 291 537 м³ (5,55 %); за 2020 г. – с 841 817 м³ (16,02 %), за 2021 г. – с 671 273 м³ (12,77 %), за 2022 г. – с 325 105 м³ (6,19 %), за 2023 г. – с 1 244 087 м³ (23,67 %), и за 2024 г. – с 1 508 779 м³ (28,71 %).

III. По отношение на добитата обла лежаща дървесина от недържавните горски територии (НГТ) се констатира следното: средногодишното количество добита обла лежаща дървесина от НГТ за периода (2018 – 2024 г.) е 1 416 746 м³. Под средногодишното за периода са количествата добита дървесина от НГТ, отчетени през 2020, 2021, 2023 и 2024 година. Най-малко общо количество дървесина е добито през 2024 г. – 988 771 м³, което е с 30,21 %, или с 427 975 м³ по-малко от средногодишното за периода. Най-голямо общо количество дървесина е добито през 2018 г. – 1 778 486 м³, което е с 25,53 %, или с 361 739 м³ повече от средногодишното за периода. Разликата между най-голямото и най-малкото количество общо добита обла лежаща дървесина от НГТ е 789 715 м³. За периода (2018 – 2024 г.) се констатира трайно намаляваща тенденция на добитата обла лежаща дървесина от НГТ. Намаляването на добитата обла лежаща дървесина от НГТ спрямо 2018 г. е съответно: за 2019 г. – със 71 612 м³ (4,03 %); за 2020 г. – с 362 758 м³ (20,40 %), за 2021 г. – с 459 965 м³ (25,86 %), за 2022 г. – с 292 647 м³ (16,45 %), за 2023 г. – с 555 481 м³ (31,23 %), и за 2024 г. – със 789 715 м³ (44,40 %).

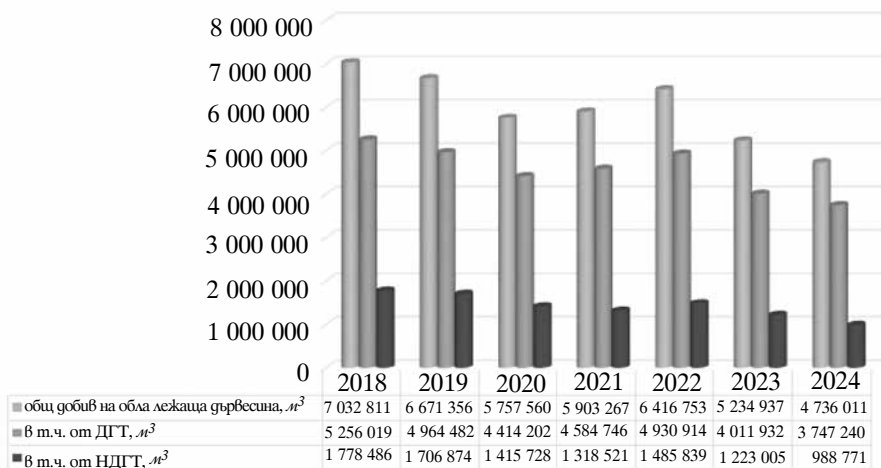
Намаляването на добитите количества дървесина в периода 2018 – 2024 г. се дължи на няколко фактора. Първоначално горският сектор на

европейско и национално ниво бе изпаднал в кризисна ситуация, свързана с появата на масови нападения от корояди още от 2016 г., довела до свръхпредлагане на евтина увредена дървесина от биотични и абиотични фактори особено за целулозно-хартиената промишленост и за производството на дървесни плочи. Впоследствие през 2020 г. в целия свят бяха въведени силно ограничителни мерки поради пандемията от COVID 19, което доведе до спад в добивите и общ икономически спад в световната икономика. През 2023 г. отново се наблюдава стагнация на пазара, породена от силно завишените цени за енергия през 2022 г. вследствие на войната в Украйна, което принуди редица домакинства да се откажат от използването на дърва за отопление. Друга причина е настъпилният спад в икономиките на редица страни от ЕС, което доведе и до намаляване на потреблението на дървесина за технологична преработка от т.нар. големи ползватели в България.

През 2024 г. ИАГ и регионалните дирекции по горите извършиха постоянен контрол на издаваните позволителни за сеч и съставяните протоколи за освидетелстване на сечищата чрез информационната система на ИАГ – system.iag.bg.

Към 31.12.2024 г. са издадени позволителни за сеч (ПС) за 7 457 840 м³ лежаща дървесина. Към същата дата действително отсечената обла лежаща дървесина от горски територии (без ССФ) е 4 736 011 м³, което представлява 63,50 % от разрешената за добив дървесина по ПС.

Действителното ползване на стояща дървесна маса за 2024 г. (5 626 921 м³) спрямо общия прираст – 13 560 110 м³, е 41,50 %.

Фиг. 3. Динамика на добива на обла лежаща дървесина за периода 2018 – 2024 г. общо от държавните горски територии, управлявани от държавните предприятия, и от останалите горски територии без ССФ

Таблица 3

Сертифицирани горски територии в България по системата за горска сертификация FSC

№	Лицензен номер	Сертификационен код	Дата на сертифициране	Дата на валидност	Организация	Сертифицирана площ, ха
1	FSC-C128218	NC-FM/COC-024264	2021-09-14	2026-09-13	СИДП – Шумен	254 909,20
2	FSC-C129079	NC-FM/COC-024721	2022-02-07	2027-02-06	ТП ДГС – Мъглиж	24 018,60
3	FSC-C131937	SA-FM/COC-005495	2022-01-06	2027-01-05	ТП ДЛС „Осогово“ ТП ДГС – Кюстендил	46 137,40
4	FSC-C133193	SA-FM/COC-005805	2022-06-16	2027-06-15	ЮЦДП – Смолян, Регион Пловдив	145 474,60
5	FSC-C181945	SA-FM/COC-013421	2023-02-16	2027-02-15	ТП ДГС – Берковица	19 584,40
6	FSC-C002352	SA-FM/COC-002326	2020-09-29	2025-09-28	ТП ДЛС „Дикчан“	18 300,70
7	FSC-C002522	CU-FM/COC-848871	2019-09-03	2024-09-02	ТП ДГС – Кости	9964,40
8	FSC-C014720	NC-FM/COC-015479	2023-06-20	2028-06-19	ТП ДЛС „Граматиново“	20 094,60
9	FSC-C017147	NC-FM/COC-015480	2023-09-13	2028-09-12	ТП ДЛС „Шерба“	35 804,30
10	FSC-C028518	CU-FM/COC-867995	2019-11-20	2024-11-19	ТП ДГС – Кирково	32 197,30
11	FSC-C074489	NC-FM/COC-059347	2020-04-03	2025-04-02	ТП ДГС – Якоруда	16 073,70
12	FSC-C109822	NC-FM/COC-013852	2023-11-06	2028-11-05	ТП ДЛС „Витиня“	16 417,20
13	FSC-C114137	CU-FM/COC-847519	2023-12-31	2028-12-30	СИДП – Габрово	244 868,50
14	FSC-C115104	CU-FM/COC-867354	2023-12-12	2028-12-11	ТП ДЛС „Мазалат“	28 736,70
15	FSC-C117782	NC-FM/COC-014931	2024-07-18	2024-07-17	ЮЦДП – Смолян, Регион Пазарджик	208 965,60
16	FSC-C118598	NC-FM/COC-016517	2019-10-27	2024-10-26	ТП ДГС – Стара Загора	30 632,00
17	FSC-C122262	CU-FM/COC-847772	2020-08-21	2025-08-20	Община Приморско	14 218,10
18	FSC-C138635	NC-FM/COC-026715	2022-12-08	2027-12-07	ЮИДП – Сливен	139 554,00
19	FSC-C150171	NC-FM/COC-004997	2024-07-17	2029-07-16	ЮЦДП – Смолян, Групов сертификат	176 859,20
20	FSC-C156633	NC-FM/COC-059959	2020-06-23	2025-06-22	ТП ДГС – Казанлък	23 648,60
21	FSC-C157508	NC-FM/COC-059967	2020-06-02	2025-06-01	ТП ДГС – Чирпан	19 781,90
22	FSC-C157623	SA-FM/COC-008016	2020-09-09	2025-09-08	ЮЗДП – Благоевград, Група Юг	330 430,00
23	FSC-C157788	CU-FM/COC-869016	2020-10-06	2025-10-05	ЮЗДП – Благоевград, Група Север	268 703,00
24	FSC-C157982	NC-FM/COC-059964	2020-06-23	2025-06-22	ТП ДГС – Твърдица	19 645,00
25	FSC-C157987	NC-FM/COC-059965	2020-06-23	2025-06-22	ТП ДГС – Гурково	22 593,20
26	FSC-C159090	NC-FM/COC-059961	2020-08-06	2025-08-05	ТП ДГС – Сливен	36 119,10
27	FSC-C160415	NC-FM/COC-060037	2020-11-16	2025-11-15	ЮЦДП – Смолян, Група Юг	141 642,90
28	FSC-C183540	NC-FM/COC-013569	2023-03-13	2028-03-12	ТП ДГС – Говежда	12 999,00
29	FSC-C136423	CU-FM/COC-854057	2022-12-07	2027-12-06	ТП ДГС – Айтос	41 741,00
30	FSC-C157774	NC-FM/COC-060808	2020-07-30	2025-07-29	Община Копливщица	5329,90

Сертифицирани горски територии в България по системата за горска сертификация PEFC

№	Сертификат	Сертификационен код	Дата на сертифициране	Дата на валидност	Организация	Сертифицирана площ, ха
1.	MG-PEFC-FM-0267	PEFC/47-22-101	2024-02-15	2029-02-15	СЗДП – 18 териториални единици	245 025

Сертифициране в горите

Площта на сертифицираните държавни горски територии по системата на FSC е 2 385 896,10 ха, което се равнява на 90 % от общата стопанисвана от тях залесена територия в страната, а сертифицираните единици са 28 (таблица 3). Площта на сертифицираните държавни горски територии по системата на PEFC, стопанисвани от държавните предприятия по чл. 163 от ЗГ, е 245 025 ха, равняващи се на 9 % от общата стопанисвана от тях залесена територия в страната, а сертифицираната единица е една – Северозападно държавно горско предприятие – с 18 териториални поделения в обхвата на сертификата (таблица 4). Площта на сертифицираните общински горски територии е 19 548 ха, равняващи се на 5 % от общата стопанисвана от тях залесена територия в страната, а сертифицираните единици са 2.

Съгласно електронния информационен портал на Програмата за утвърждаване на горската сертификация (The Program for the Endorsement of Forest Certification – PEFC) сертификат за проследяване на дървесината PEFC – Chain of custody към 28.02.2025 г. притежавам 78 сертифицирани единици.

Защитени територии

1. Основни задачи

- Изпълнение на предвидените програми и дейности в плановете за управление на природните паркове.
- Разработване на плановете за управление на природни паркове, в които няма действащи плановете.
- Изпълнение на проекти и програми, финансирани от оперативни програми на ЕС и други финансови механизми.
- Подобряване на управлението и инфраструктурата на парковете.
- Опазване и възстановяване на биологичното разнообразие.
- Връзки с обществеността и образователни програми.
- Участие в процеса на актуализация на защитени територии.

2. Изпълнени дейности

И през 2024 г., въпреки силно ограничения финансов ресурс, с който разполагаха, дирекциите на природните паркове продължиха работата

си по подобряване на условията за туризъм в парковите територии. Извършени бяха ремонтни и възстановителни дейности по съществуващата туристическа инфраструктура – мостове, интерпретативни маршрути, заслони, беседки, кътове за отдих, чешми. Обновени бяха информационни табла, маркировка на туристическите маршрути и други.

Всички дирекции на природните паркове (ДПП) продължиха своята активна работа с доброволци, с чиято помощ бяха реализирани редица мероприятия по възстановяване и поддържане на туристическата инфраструктура, почистване на парковите територии, обновяване на туристическата маркировка, залесителни мероприятия и други.

На територията на ДПП „Русенски Лом“ със съдействието на доброволци възстановиха стара туристическа пътека от 80-те години – най-прекият път от гара Иваново до паркинга под скална църква „Света Богородица“ и началото на екопътека „Грамовец“. Стъпалата и паранетите към възстановения през 2023 г. туристически заслон в местността Грамовец са ремонтирани и възстановени. През цялата 2024 г. СТПД „Академик“ – Русе, подпомогнато от спонсори, доброволци и ДПП „Русенски Лом“, продължи поставянето на указателни и информационни табели в границите на Природния парк – съставна част на големия маршрут от Русе до пещерата Орлова чука, между Археологическия резерват „Ивановски скални църкви“ и Археологическия резерват „Средновековен град Червен“. Целогодишно се маркират маршрути и са поставени 70 указателни табели.

На територията на ДПП „Странджа“ са ремонтирани 5 табели, поставени са 6 нови информационни табели по маршрутите и на 4 вековни дървета. Възстановено е погледното място до параклис „Св. Илия“ – село Визица, на връх Градище, всички паранети и погледни места по маршрутите на река Младежка, екопътека „В царството на Зелениката“ и скалното светилище Индипасха също са ремонтирани.

Експерти от ДПП „Шуменско плато“ съвместно с фондация „Погобри“ подновиха туристическа маркировка по Флористичната пътека. Работиха и по проект за поставяне на табели на заслоните и указване на маршрутите до местата за пикник. Изключително активни през годината бяха скаутите от двата клуба в града – СК „Магарски конник“ и СК „Креслив орел“. Благодарение на техните „малки скаутски мисии“ бяха ремонтирани пейките пред пещера Русалка, извадени бяха автомобилни гуми от дерета по платото, почистени бяха дърветата от стари мартеници, засадени бяха пролетни цветя в лесопарк „Къшкочеве“, проведоха се множество акции за почистване на различни райони в Парка. За инфраструктурата се погрижиха и стажанти от СУ „Тр. Симеонов“, които помогнаха доброволно на парковите служители за облагородяването на пътеки към пещера Бисерна.

На територията на ДПП „Врачански Балкан“ през изминалата година бяха ремонтирани 10 интерпретативни маршрута, обновена е маркировката по 10 туристически маршрута, ремонтирани са 1 информационен пункт и 6 къта за отдих, подменени са 4 и са ремонтирани

5 информационни табла.

Служителите на ДПП „Сините камъни“ през цялата година извършваха ремонтни дейности на елементи от инфраструктурата на територията на Природния парк. Поставени са указателни и предупредителни табели на едни от най-посещаваните от туристи места.

На територията на ДПП „Златни пясъци“ е извършена рехабилитация на туристическата инфраструктура, включваща ремонт на 47 м електрически захранващ кабел в ИПЦ „Аладжа манастир“, ремонт на мостове и парапети до чешми „Йордан Минков“, „Св. Седмочисленици“ и „1300 години България“, ремонт на 10 пейки пред сцената до административната сграда, 1 табло по маршрут „Песента на гората“, ремонт на дървен под на погледна площадка „Горски кът“ и възстановяване на 36 пана на декоративна дървена ограда, маркираща границата на Парка.

На територията на ДПП „Витоша“ през изминалата година са извършени дейности по почистване и обновяване на туристическата инфраструктура. Освежени са над 250 елемента – маси, пейки, беседки, мостове, скари, дървени огради, сцената при Детски екостационар „Бели брези“, фасадата на адаптационния волкер, металните парапети при Боянския водопад и при каменната река в м. Златни мостове. Почистени са повече от 4000 л. м канавки/водостоци по туристическите алеи. Възстановена е алея с дължина 400 метра. Изградени са 11 дървени моста/скари, включително участък от дървената скара на алея „Приизворни торфища“. Изградени са 9 информационни табла, 15 маси и пейки „витошки тип“. Почистени и ремонтирани са три туристически заслона в местностите Разтоварището, Плеци гол и Меча поляна. Ремонтирани са две чешми в местностите Меча поляна и Масловица. Почистени и стабилизирани са 15 огнища, а нерегламентираните над 25 са премахнати. Изработени и монтирани са над 100 метални насочващи табели в различни части на Парка – Черни връх, м. Платото, Голи връх, при х. „Алеко“, по маршрута за Боянския водопад и други. Заредени са 7 горски аптечки с материали за първа помощ.

Дейностите на ДПП в направление „Връзки с обществеността“ обхващат организацията на традиционни чествания, събития, отбелязване на дати от природозащитния календар, годишнини, свързани с историята на парковете. Подготвяни са публикации за местни и националните медии с цел популяризиране на дейността и биологичното разнообразие.

По случай Седмицата на гората повечето дирекции на природни паркове организираха тематични творчески конкурси за деца. ДПП „Рилски манастир“ обяви фотоконкурс „Фиданка засади и снимка ни пради“, който събра участници от различни краища на страната. Голям интерес сред децата има и конкурсът „Лешоядите в Природен парк „Сините камъни“. В него участваха ученици от цялата страна и от всички училища и детски градини на територията на Сливен. ДПП „Беласица“ проведе национален конкурс за рисунка „Кестеновите гори и техните обитатели“ и представи изложба „Природните паркове на

територията на Югозападното държавно предприятие“.

ДПП „Витоша“ съвместно с Регионалния исторически музей – София, осъществи изложба „90 години природен парк „Витоша“.

Дирекциите на природните паркове се включиха в инициативите „Горска класна стая“ и „Безотговорността е най-опасната искра“ на Изпълнителната агенция по горите и Министерството на земеделието и храните.

През 2024 г. ДПП „Персина“ бе наградена с първа награда в инициативата „The Living Danube '24“ с проектното предложение „The wetlands restoration brings Danube habitats back to life and forms the Danube nature's treasures – Възстановяването на влажните зони връща към живот дунавските местообитания и създава природните богатства на Дунав“.

През 2024 г. в посетителския център на Природния парк продължи изграждането на нов модул – 3D модел на заливаема гора местообитание 91E0* Алувиални гори в реален размер. Модулът ще бъде изграден по проект „Дунавски гиви острови, коридор от хабитати“.

Вече над 15 години ДПП „Персина“ организира лятна образователна практика, озаглавена „Ековаканция“, като част от образователните програми на Парка.

Информационният център на ДПП „Рилски манастир“ бе домакин на студентите в специалност „Екология“ към ЛТУ, които ежегодно провеждат редовните си практики на територията на Природния парк.

Традиционно в местността Игликина поляна ДПП „Витоша“ организира и проведе „Споделени игри“ за деца със специални потребности съвместно с фондация „София – европейска столица на спорта“ и НСА „Васил Левски“.

ДПП „Българка“ бе представена в международна обучителна програма в Хайдерабад, Индия. Дирекцията взе участие в провеждането на екологични занимания по време на традиционния фестивал „Семе българско“ в Севлиево. За поредна година експерти от ДПП „Българка“ и горски педагози от Северноцентралното държавно предприятие – Габрово, се включиха във „Гип навън фест“ в Трявна.

През април ДПП „Русенски Лом“ традиционно чества Международния ден на бобъра, а в рамките на инициативите за Седмица на гората обяви конкурс за рисунка за ученици на тема „Опазване на богатото разнообразие от растителни и животински видове в ландшафта на Природен парк „Русенски Лом“. Участниците бяха предизвикани да покажат богатото разнообразие от растения и животни в ПП „Русенски Лом“.

Проведе се традиционният Национален конкурс „Природата – моето вдъхновение“ в четири раздела – детска рисунка, есе, приложна творба и презентация. Включени бяха над 200 творби от цялата страна. За награждаването беше организиран празник с богата музикално-артистична програма.

В рамките на проект, финансиран от общински фонд „Култура“ към

Община Шумен, ДПП „Шуменско плато“ подготви и представи книгата „Подземните чудеса на Шуменското плато“, която разглежда пещерите по Шуменското плато. Това е първото по рода си издание, което събуди голям медиен и обществен интерес. За поредна година съвместно с Регионалната библиотека в Шумен се реализира инициативата „Лятно горско училище“.

ДПП „Шуменско плато“ организира фестивал „Зелени слънца“ по повод Еньовден. Събитието се проведе на Шуменското плато и беше посетено от стотици гости.

Продължава изключителният интерес към пещера Бисерна на територията на ДПП „Шуменско плато“, като през изминалата 2025 г. е посетена от над 4000 туристи през пролетно-есенните периоди на достъп за посещения.

През цялата 2024 г. ДПП „Златни пясъци“ провежда екологични игри и водачество по детски образователни маршрути „Песента на гората“ и „Домът на сойката“, като децата са запознавани с особеностите на някои от често срещаните в Парка птици и са научили повече за начина им на живот и за опазването им. Проведени са екологични игри, както и беседи за билките при учебната „Билкова градина и алпинеум“. Разработени са нови игри по проект „Пътуване с куфар“, насочен към децата във възрастова група до 6 години.

ДПП „Беласица“ е партньор в кампанията „Отгледай кестен“, както и в организиране и провеждане на тридневното събитие „Да се хванем за зелено“ в Подгорието.

Традиционният „Фестивал на кестена“, организиран от ДПП „Беласица“ събра много гости от цяла България и чужбина. Празникът на Подгорието представя българската идентичност, популяризира беласишките кестенови гори и община Петрич.

ДПП „Сините камъни“ създаде детски клуб „Барбатос“, в който членуват най-будните подрастващи. За децата от Клуба са организирани 8 – 10 лагера. На тях учениците маркираха костенурки, спасени от Спасителния център за диви животни в Стара Загора. Свалиха им биометричните данни и ги освободиха на територията на Парка. Наблюдаваха с бинокли и оптична тръба лешоядите и присъстваха на опръстенияване и маркиране на белоглави лешояди.

През 2024 г. освен регулярните мероприятия за поддържане на разнообразието на екосистемите и опазване на биологичното разнообразие в Парка ДПП „Сините камъни“ продължи дейностите си по оказване на първа помощ на диви птици, костенурки, таралежи и др. и след това ги експедира към Спасителния център за диви животни в Стара Загора.

В рамките на дългогодишния проект „Възстановяване популацията на планинския кекелик“ ДПП „Врачански Балкан“ разсели през 2024 г. (есенно) 134 птици, като са извършени пролетно проучване на състоянието на популацията (трансектен метод), есенно проучване (телеметрия) и зимно проучване (фотокапани и хранилки). Към момента в паркчетата има 84 птици за основно стаго през 2025 година. Паркът

продължи своята дейност по подхранване на египетския и реинтродукция на белоглавия лешояд. През 2024 г. в района ежесечно се наблюдаваха над 80 белоглави лешояда. Формирани са общо 18 двойки, които успешно излюпиха и отгледаха 16 белоглави лешоядчета.

Извършен е и мониторинг по проект за реинтродукция на европейския лалугер. Установени са над 68 активни дупки, на които са снети координати. Наблюдавани за периода са над 16 животни. Колонията се развива успешно, като се наблюдава трайна тенденция за изместването и в посока североизток.

В репродуктивната база за редки и застрашени растителни видове на ДПП „Българка“ в с. Поток и генна банка за овощни видове продължават целогодишно дейностите по поддържане на материалната база, събиране на семена, подготовка на терени, дейности по засаждане, грижи по време на вегетация, резитба и борба с вредителите за овощните видове.

И през 2024 г. ДПП „Странджа“ реализира дейности по подпомагане на естественото възобновяване на местни видове, реинтродукция на видове от флората и фауната (пъстърва, реликтни видове растения от специализирания разсадник), предприеме мерки за ограничаване на разпространението на инвазивни видове чрез механично премахване. Дирекцията на Парка проведе и регулярно проучване на най-чувствителните и увредени крайморски дюни местобитания и крайречни влажни зони.

ДПП „Русенски Лом“ извърши редовния мониторинг на птици, който включва проверка на заетите известни гнезда на хищни птици; локализиране на нови заети територии от хищни и мършоядни птици и търсене на нови гнезда (малък креслив орел, египетски лешояд, белоопашат мишелов, малък орел); проверяване на заетостта на поставени изкуствени гнезда за малък креслив орел; проверка на всички известни гнезда и търсене на нови на черен щъркел. Дирекцията на Парка отговаря и за поддържане на оптималното водно ниво в ЗМ „Калимок – Бръшлен“. На изградената през 2021 г. платформа за привличане към гнезденето на пеликани на територията на защитената местност през 2024 г. е регистриран рекорд – 92 двойки отгледаха 110 малки пеликанчета.

Всички дирекции на природните паркове продължиха и изпълнението на задълженията си, свързани с провеждането на мониторинг на консервационно значими видове растения и животни, включени в Националната система за мониторинг на биологичното разнообразие, като бяха попълнени необходимите формуляри и изпратени за въвеждане в системата на ИАОС.

ДПП „Врачански Балкан“ е водещ партньор по проект „Еко гестинация Искърско дефиле“ по програма „Развитие на туризма в Северозападна България“ по поречието на река Дунав“, финансирана от фондация „Америка за България“.

ДПП „Сините камъни“ е партньор по международен проект „Живот за брадатия лешояд“ (проект №101113869 LIFE22-NAT-BG-Bearded

Vulture LIFE), който стартира през 2023 година.

През 2024 г. ДПП „Персина“ изпълнява и отчита 3 проекта:

- „Опазване на кърдроглавия пеликан по Черноморско – Средиземноморския миграционен път“ (Conservation of the Dalmatian Pelican along the Black Sea Mediterranean Flyway), акроним Pelican Way of LIFE, № на проекта LIFE18 NAT/NL/000716, е одобрен от програма LIFE+ на ЕС. Изпълнението му стартира през септември 2019 година.

- Проект „Дунавски гуви острови, коридор от хабитати“ (Danube Wild Island Habitat Corridor), акроним LIFE WILDIsland, № на проекта LIFE20 NAT/AT/000063, с начална дата 01.09.2021 година.

- Проект „Опазване на дунавския гребенест тримон (Triturus dobrogicus) по река Дунав“ (Danube-wide conservation of the Danube Crested Newt (Triturus dobrogicus), с акроним DANUBEdragonCONSERVATION, финансиран от Асоциация „Данюбпаркс“ (Danubeparks Assosiation).

Във връзка с чл. 36, ал. 2 от Закона за защитените територии Изпълнителната агенция по горите е изразила становище по постъпили предложения за обявяване на 10 защитени местности и 5 природни забележителности към Министерството на околната среда и водите:

- Защитена местност „Изворът на Белоногата“, попадаща в землището на село Розоиново, община Харманли, Хасковска област.

- Защитена местност „Голяма Сютка“, попадаща в землището на град Ракитово, община Ракитово, Пазарджишка област.

- Защитена местност „Грънчарица“, попадаща в землищата на селата Грашево и Кръстава, община Велинград, Пазарджишка област.

- Защитена местност „Огняново – Синитевски риг“, попадаща в землищата на селата Синитово и Огняново, община Пазарджик, Пазарджишка област.

- Защитена местност „Райновска кория“, попадаща в землището на село Райново, община Димитровград, Хасковска област.

- Защитена местност „Силистар“, попадаща в землищата на селата Резово и Синеморец, община Царево, Бургаска област.

- Природна забележителност „Провъртеника“, попадаща в землището на град Луковит, община Луковит, Ловешка област.

- Природна забележителност „Находище на тис в м. Еленска глава“, попадаща в землището на село Боров дол, община Твърдица, Сливенска област, и прекатегоризация в защитена местност.

- Природна забележителност „Пясъчни дюни – 5 броя“ и природна забележителност „Пясъчни дюни – местност Бабата – Слънчев бряг“ и увеличаване на площта на новоопределената защитена територия.

- Защитена местност „Находище на Родопски силивряк“ в землището на село Горнославо, община Асеновград, Пловдивска област.

- Природна забележителност „Водопада на река Душан“, в землищата на селата Джанка и Красинов, община Крумовград, Кърджалийска област.

- Защитена местност (ЗМ) „Дунката“ в землището на Ивайловград, община Ивайловград, Хасковска област.

- Природна забележителност „Находище на снежно кокиче“ и обявя-

ване на защитена местност „Находище на елвезиево кокиче“ в землището на Ивайловград, община Ивайловград, Хасковска област.

– Защитена местност „Лавдан“ в землището на село Евренозово, община Малко Търново, Бургаска област.

– Защитена местност „Находище на Урумово лале в м. „Лаликото“ в землището на село Терзийско, община Сунгурларе, Бургаска област.

Консултации и подпомагане на работата на собствениците на недържавни гори

През 2024 г. са изпълнени дейности, насочени към подпомагане на собствениците на гори и на лесовъдите на частна практика:

- Проведени са много консултации на собственици на гори и ползватели на дървесина, частни лесовъди и групи заинтересовани лица по телефон, електронна поща, в приемната на МЗХ и по време на извършените теренни проверки.

- В хода на извършваните проверки, срещи и консултации са популяризирани добри практики, свързани с устойчивото стопанисване на горите и осъществяването на дейностите в горските територии.

Контрол върху дейностите в горите

През 2024 г. ИАГ и нейните структури и специализирани териториални звена са изпълнили редица мерки, свързани с осъществяване на ефективен контрол върху извършваните дейности в горските територии, по-важните от които са:

- Във връзка със спазване на горското законодателство и съгласно предоставен от Националния статистически институт (НСИ) списък на дружества, които през 2023 г. са осъществявали износ/изпращане на гъби, в т.ч. трюфели, са дадени указания на тези дружества за извършване на съвместни проверки със служители от областни дирекции по безопасност на храните (ОДБХ), служители от РДГ и ОД на МВР.

- В рамките на Дирекция „Горско стопанство“ от служителите в отдел „Ползване от горите“ са извършени голям брой документални и теренни проверки по сигнали и жалби на физически, юридически лица и организации по въпроси, отнасящи се до дисциплината на ползване на дървесина и недървесни горски продукти, като са представени съответни доклади, отговори по жалби и сигнали и други.

- Участие в комисия по чл. 17, ал. 1 от Наредба № 1 от 15.02.2019 г. за условията и реда за обучение на кандидатите за придобиване на правоспособност за работа със земеделска и горска техника и условията и реда за издаване на удостоверение за регистрация на учебни форми за тяхното обучение.

- Участие в комисии за провеждане на изпит на лица със средно образование и на тези, които са отписани от регистъра по чл. 235 от ЗГ.

- Участие в комисията за разглеждане на заявления за вписване на физически лица и търговци в публичните регистри на ИАГ по чл. 235 и чл. 241 от ЗГ през 2024 година.

- Чрез информационната система на ИАГ се осъществява текущ контрол на издаваните позволителни за сеч, протоколи за освидетелстване на сечища, превозни билети и GPS устройствата на МПС, транспортиращи дървесина.

- Закупени са от Българския институт за стандартизация (БИС) необходимите стандарти за обла и фасонирана дървесина, които да се ползват като аргументирани и законосъобразни доказателства по време на съдебните процеси на административнонаказателните дела, образувани в случаите на добита незаконна дървесина.

Ползване на недървесни горски продукти

През 2024 г. общо за страната е отчетен добив (по данни от отчет 1 ГС) на горски плодове (малини, къпини, боровинки, трънки и гр.) в размер на 181 826 кг, шипки – 3000 кг, липов цвят – 152 195 кг, и билки – 635 430 килограма.

През 2024 г. са извършени съвместни проверки със служители от областни дирекции по безопасност на храните (ОДБХ), служители от РДГ и ОД на МВР на всички дружества, които през 2023 г. са осъществявали износ/изпращане на гъби, в т.ч. трюфели. Резултатите от извършените проверки потвърдиха необходимостта от осигуряване на работещ механизъм за осъществяване на по-ефективен контрол при ползването, съхранението и транспортирането на недървесни горски продукти (НГП). В тази връзка и през 2025 г. ще продължи работата за:

- актуализиране/изменение/допълнение на образците на документи, касаещи разрешаването на ползването и транспортирането на НГП;

- въвеждане на времеви и количествени показатели и създаване на нов ред и условия за издаването и заплащането на позволителните за добив на НГП;

- предприемане на съвместни действия с БАБХ за разработване и внедряване на единна електронна система за проследяване и контрол върху добива, изкупуването, транспорта и търговията с НГП;

- обсъждане на промяна на нормативна уредба с цел ползването и транспортирането на всички НГП да бъде уредено в един нормативен акт;

- изготвяне на проект на Закон за трюфелите.

Промени в горските територии и учредяване на вещици права

1. Промени в горските територии

За периода 01.01.2024 – 31.12.2024 г. са настъпили следните промени в горските територии на Република България:

- Издадени са 3 административни акта за промяна на предназначението на поземлени имоти в горски територии по реда на чл. 14 от Закона за горите (отм.) във връзка с § 5, ал. 1, ал. 9 от Преходни и заключителни разпоредби на Закона за горите (обн., ДВ, бр. 19 от 2011 г., изм. ДВ.,

бр. 43 от 07.06.2011 г.), с обща площ 156,303 дка, с цена за промяната 3 962 505,00 лв., постъпващи по сметката на ИАГ. Определени са средства за компенсационно залесяване в размер на 195 633,15 лв., постъпващи по сметката на съответното държавно предприятие (ДП). Издадени са два административни акта за прекратяване на административното производство за промяна на предназначението. Един административен акт за промяна на предназначението е с погасени права на основание на чл. 19, ал. 7 от ЗГ (отм.), тъй като дължимата цена за промяна на предназначението не е внесена в тримесечния срок от връчването на административния акт.

- Издадени са 33 административни акта за предварително съгласуване за промяна на предназначението на поземлени имоти в горски територии, с обща площ 1 385,952 дка, по реда на чл. 75, ал. 3 от Закона за горите от комисиите по чл. 74, ал. 2 от ЗГ. Издаден е един административен акт, с който се прекратява административно производство по промяна на предназначението.

- Издадени са 38 административни акта за промяна на предназначението на поземлени имоти в горски територии по реда на чл. 77 от Закона за горите, с обща площ 284,48 дка, с цена за промяната 1 134 734,38 лв., постъпващи по сметката на Министерството на земеделието и храните. Определени са средства за компенсационно залесяване в размер на 65 093,83 лв., постъпващи по сметката на съответното ДП. По едно от издадените решения правата на дружеството, в чиято полза е променено предназначението, са погасени по силата на закона поради изтичане на законоустановения срок за заплащане на дължимите средства и липса на данни за изплатени дължими суми. В тази връзка влезлите в сила административни актове за промяна на предназначението са с обща площ 279,54 дка, с цена за промяна на предназначението в размер на 1 064 155,38 лв. и определени средства за компенсационно залесяване в размер на 65 093,83 лева.

- Безвъзмездно е променено предназначението, по реда на чл. 73, ал. 5 от Закона за горите, на 158,566 дка горски територии за изграждането на 1 национален обект и 12 общински обекта от първостепенно значение, като са издадени 13 административни акта, с които се констатира вече възникнали права и задължения. За 2 от цитираните обекти са определени средства за компенсационно залесяване в размер на 39 010,83 лв., които са постъпили по сметката на съответното ДП.

- Издадени са 4 административни акта за придобиване право на собственост върху 1,184 дка горски територии – частна държавна собственост, представляваща застроена и нормативно определена прилежаща площ на сгради, постройки, мрежи и съоръжения, по реда на § 123, ал. 3 на ПЗР към ЗИД на Закона за горите (отм.), с обща цена за продажба на поземлените имоти 11 693,00 лв. и режийни разноски в размер на 233,86 лв., постъпващи по сметката на ИАГ. Постановени са два административни акта за отказ за закупуване на нормативно опре-

делената прилежаща площ.

- Издадени са 149 административни акта за промяна на предназначението на поземлени имоти от земеделска в горска територия по реда на чл. 81 от ЗГ с обща площ 64 443,682 декара. Промяната на предназначението е извършена безвъзмездно.

- Издадени са 4 административни акта за отразяване като горска територия на поземлени имоти с обща площ 34,31 дка, чието предназначение е променено по реда на ЗГ, но правата за закупуването им са погасени по силата на закона.

2. Учредяване на вещни права

- Издаден е 1 административен акт за предварително съгласуване за учредяване право на строеж върху горски територии – държавна собственост, с площ 0,133 дка, по реда на чл. 55 от Закона за горите.

- Издадени са 5 административни акта за учредяване право на строеж по реда на чл. 56 от Закона за горите върху горски територии – държавна собственост, с обща площ 2,399 дка, с цена на вещното право 17 265,60 лв., постъпващи по сметката на съответното ДП и 345,31 лв. режийни разноски, постъпващи по сметката на ИАГ. Начислената стойност на дървесината на корен в сегашна възраст на оценяваните насаждения е в размер на 1 617,55 лв., постъпващи по сметката на съответното ДП. Определени са средства за компенсационно залесяване за 3 798,10 лв., постъпващи по сметката на съответното ДП.

- Издадени са 41 административни акта за предварително съгласуване за учредяване на сервитут върху горски територии – държавна собственост, с обща площ 131,246 дка, по реда на чл. 62 от Закона за горите.

- Издадени са 40 административни акта за учредяване на сервитут по реда на чл. 63 от Закона за горите върху горски територии – държавна собственост, с обща площ 224,748 дка, с цена на вещното право 1 099 470,10 лв. и режийни разноски в размер на 21 989,41 лв., постъпващи по сметката на ИАГ. Начислената стойност на дървесината на корен в сегашна възраст на оценяваните насаждения е в размер на 155 011,34 лв., постъпващи по сметката на съответното ДП. Определени са средства за компенсационно залесяване за 350 862,50 лв., постъпващи по сметката на съответното ДП.

- Издадени са 8 административни акта за учредяване право на ползване по реда на чл. 70 от Закона за горите върху горски територии – държавна собственост, с обща площ 34,547 дка, с цена на вещното право 1 401,00 лв. и режийни разноски в размер на 28,02 лв., постъпващи по сметката на ИАГ. Начислената стойност на дървесината на корен в сегашна възраст на оценяваните насаждения е в размер на 11 725,31 лв., постъпващи по сметката на съответното ДП. Определени са средства за компенсационно залесяване за 55 020,48 лв., постъпващи по

сметката на съответното ДП.

● Издадени са 2 административни акта за прекратяване по реда на Административнопроцесуалния кодекс на административните производства за учредяване на ограничени вещни права върху горски територии – държавна собственост.

ОПАЗВАНЕ, ЗАЩИТА И КОНТРОЛ НА ГОРСКИТЕ ТЕРИТОРИИ

1. Защита на горските територии от болести, вредители и други повреди

Предвидените лесозащитни мероприятия през 2024 г. обхващаха 42 % от обследваните увредени горски площи до края на ноември 2023 г., за които е подадена информация в електронната система на ИАГ. Цялостното изпълнение на прогнозата е в рамките на 106 %. Предвидените и отчетените лесозащитни мероприятия през 2024 г. са представени в табличен вид (таблица 5).

В лесопатологичната прогноза за 2024 г., публикувана на сайта на ИАГ, е предвидено извършване на въздушно пръскане на иглолистни гори с обща площ 17 871 гка, от които 10 700 гка срещу борова процесионка (*Thaumetopoea pityocampa* D. & Schiff.) и 7171 гка срещу ръждива борова листна оса (*Neodiprion sertifer* Geoff.).

Таблица 5

Предвидени и отчетени лесозащитни мероприятия през 2024 г.

Мероприятие	По утвърдена годишна прогноза за 2024 г., гка	Отчет 2024 г., гка	Изпълнение %
Авиоборба, в т.ч.:	42 540	18 483	43
срещу борова процесионка	10 700	10 600	99
срещу ръждива борова листна оса	7171	5360	75
срещу гъботворка	24 669	2523	10
Биологична борба	0	0	-
Наземна хим. борба в т.ч.	4150	6809	164
в горски разсадници	284	1216	428
в култури	3866	5593	145
Механична борба	2631	5052	192
Интегрирана борба	60	0	0
Санитарни сечи	168 727	201 930	120
Общо	218 108	232 274	106

Прогнозираното от Лесозащитна станция – Пловдив, въздушно пръскане на иглолистни гори срещу борова процесионка се извърши в периода 07 – 09.09.2024 г. за Държавните горски стопанства в Класура, Хисар, Асеновград и ДЛС „Кормисош“, намиращи се в териториалния обхват на РДГ – Пловдив; на 12 – 13.09.2024 г. за ДГС – Ардино, Курково, Момчилград, и ДЛС „Женда“ (РДГ – Кърджали); в периода 23 – 25.09.2024 г. бяха третирувани ДГС „Акад. Николай Хайтов“ (РДГ – Смолян), Гурково (РДГ – Стара Загора) и Пазарджук (РДГ – Пазарджук). Във всички стопанства е третирувано с Ранакс – продукт за растителна защита на базата на *Bacillus thuringiensis* var. *Kurstaki*. Теренните проверки за отчитане на резултатите от проведеното въздушно пръскане срещу боровата процесионка се извършиха в периода 18.09. – 15.10.2024 година. Най-нисък ефект е отчетен в ДГС – Пазарджук (47 %), следвано от ДЛС „Кормисош“ (60 %) и ДГС – Ардино (65 %). В останалите стопанства отчетеният ефект от проведеното лесозащитно мероприятие варира между 68 и 87 %. В повечето стопанства се срещат и двете форми на боровата процесионка, а през 2024 г. се наблюдава и по-ранно развитие на вредителя. При отчитането на ефекта се установи нормална смъртност само при гъсениците от първа възраст. По-ниска е смъртността при тези от втора възраст и особено ниска – при трета възраст.

В третираните горски територии популационната плътност на боровата процесионка е понижена. В условията на климатични промени в началото на 2023 г. беше отчетено и разширяване в разпространението на боровата процесионка на изток, в района на дейност на ЛЗС – Варна, и на север, отвъд Стара планина. Новоустановените площи подлежат на обследване и провеждане на подходящи лесозащитни мероприятия съгласно биологията на вредителя.

Прогнозираното от ЛЗС – София, въздушно пръскане срещу ръждива борова листна оса в ДГС – Радомир, е извършено на 24.04.2024 година. В ДГС – София, третирането е извършено на два пъти – на 24 и на 27 април, а в ДГС – Благоевград, е проведено на 28.04.2024 година. Използван е продукт за растителна защита с активно вещество спинозад с прилепнител акарзин. Ефектът от проведеното въздушно пръскане е между 72 и 92 %. Най-нисък ефект е отчетен в ДГС – Радомир, което се дължи на падналия силен дъжд 20 часа след третирането.

За 2024 г. бе предвидено и провеждане на въздушно пръскане в широколистни гори срещу гъботворка. Мероприятието е извършено на 26.04.2024 г. срещу ларви в първа и втора възраст. Отчетената смъртност на гъсениците в изолационни ръкави в резултат на пръскането е 90 %.

Проведената наземна химична борба в горски разсадници и тополови култури през 2024 г. е с 64 % повече от прогнозната площ. Преизпълнението се дължи на възникнали през годината здравословни проблеми в горски разсадници и култури в различни райони на страната,

причинени от суша, насекомни вредители и болести по тополи, върби и елиши, плевелна и паразитна растителност. През годината беше извършена и наземна химична борба срещу лъжегъсениците на ръждивата борова листна оса, чиято численост се повиши осезаемо през 2023 г. в района на дейност на ЛЗС – Варна (РДГ – Сливен, ДГС – Нова Загора).

Сериозен проблем в тополовите култури през 2024 г. е тополовата петниста златка. Поради липса на разрешени регистрирани продукти за растителна защита за наземна химична борба и ограниченията на горската сертификация контролът на стъбления вредител се извърши основно чрез механична борба (1666 гка). Почти 8 пъти повече е отчетената механична борба срещу дивеч, гризачи и домашни животни (674 гка при прогнозиран 85 гка). В резултат на това отчетената механична борба през 2024 г. е почти два пъти повече от прогнозираната. Процентното разпределение на отчетените площи показва, че 44 % от механичната борба е проведена срещу насекоми в иглолистни култури, 39 % – срещу биотични повреди в топоволи, върбови, елшови и групи широколистни гори и насаждения, 13 % – срещу повреди от дивеч, гризачи и домашни животни, и 4 % – в горски разсадици.

В модул „Лесопатологично обследване“ на електронната система на ИАГ е отчетено провеждане на санитарни и принудителни сечи на 201 930 гка, от които 82 % са в иглолистни гори, а 18 % – в широколистни гори. С най-голям дял е площта на проведените санитарни и принудителни сечи след повреди от абиотични фактори (48 %), следвани от фитопатогенни гъби (45 %). Делът на отчетените санитарни сечи в увредени гори от стъблени насекоми и пожари се запазва същият, както през 2023 г., съответно 4 и 3 %.

2. Защита на горските територии от пожари

Пожарите, както и някои други природни въздействия – засушавания, каламитети, урагани, ветровали, ледоломи и други – са главните заплахи за състава и структурата на горските екосистеми. Защитата и опазването на горските територии от бедствия, аварии, катастрофи и конкретно горски пожари, както и от незаконни посегателства е сред приоритетите на Министерството на земеделието и храните и на Изпълнителната агенция по горите.

През изминалата година температурите в страната бяха по-високи от средногодишните. През април и май вследствие на обилните валежи се натрупа значително количество биомаса (тревна постилка и храсти), която изсъхна и това създаде предпоставка за опожаряване на големи площи от горските територии.

В информационната система на ИАГ за 2024 г. в горските територии в страната са регистрирани 595 пожара на площ 171 164 гка, като 14 624 от тях са върхови. За сравнение, за същия период през 2023 г. са възникнали 445 пожара на площ 63 718 гка, от които на 6896 гка – върхови. Най-много пожари и засегната площ за същия период е имало през

2000 г. – възникнали 1484 на площ 506 419 гка, от които на 115 830 гка – върхови; през 2007 г. са възникнали 1479 пожара на площ 429 997 гка, от които на 70 335 гка – върхови, и през 2001 г. са възникнали 1710 пожара на площ 201 520 гка, от които на 68 920 гка – върхови, т.е. по засегнатата площ изминалата година се нарежда на четвърто място, считано от 2000 година.

Преките материални щети от пожари в горските територии през 2024 г. са оценени на 8 395 690 лв., което е над половината от общата стойност за предходните десет години – 15 736 001 лева.

Най-големите горски пожари през 2024 г. са следните: възникнал пожар в района на ДГС – Елхово, който се възобнови няколко пъти, като са засегнати 41 814 гка, в ДГС – Свиленград – два пожара с обща площ над 27 000 гка горски територии, в района на ДГС – Хисар – пет пожара на обща площ 8874 гка, в ДГС – Маджарово – два пожара с опожарени над 8000 декара.

Най-много пожари са възникнали вследствие на небрежност при боравене с огън – 66 % от всички пожари, за 25% от пожарите не е открита причината за тяхното възникване, 3 % са причинени умишлено, 6 % са възникнали от естествени природни явления (мълнии). Голяма част от пожарите възникват извън горските територии, след което преминават в тях.

При възникване на пожар всички налични служители от ДГС, РДГ, специализирани групи за гасене на горски пожари и доброволци се включват при гасенето. При необходимост се включват служители от съседни стопанства.

Служителите от ДГС преминават обучения във връзка с Наредба 8 за условията и реда за защита на горските територии от пожари, като за последната година над 1000 служители от горските стопанства са преминали специализирано обучение в центровете на ГД „ПБЗН“.

От страна на ИАГ и ГД „ПБЗН“ бяха организирани и извършени съвместни проверки в местата с интензивен туристически поток за наличието на запален огън във или в близост до горски територии на нерегламентирани за тази цел места. В хода на осъществения съвместен контрол са извършени над 1800 проверки на физически лица, места за палене на огън и други, като са съставени 17 акта за установяване на административни нарушения (АУАН).

В изпълнение на чл. 7 от Наредба № 8/11.05.2012 г. за условията и реда за защита на горските територии от пожари от Изпълнителната агенция по горите и Главна дирекция „Пожарна безопасност и защита на населението“ бе разработен и утвърден съвместен план за взаимодействие между двете институции.

От регионалните дирекции по горите бяха утвърдени годишните планове за защита на горските територии от пожари и плановете за действия при гасене на горски пожари в съответствие с чл. 13, т. 2 и чл. 20 от Наредбата, които са предварително съгласувани с районните

служби „Пожарна безопасност и защита на населението“ и директориите на държавните предприятия по чл. 163 от Закона за горите за горските територии, държавна собственост.

Ръководствата на регионалните дирекции по горите (РДГ) и на Столичната и регионалните дирекции „Пожарна безопасност и защита на населението“ (СД/РД „ПБЗН“) сформираха съвместни комитии, които в периода 01.03. – 29.03.2024 г. направиха проверки на действията, мерките и мероприятията, както и спазването на изискванията за защита на горските територии от пожари в държавните предприятия (ДП) по чл. 163 от ЗГ по ДГС/ДАС, както и в УОГС, общинските и други структури. Направен бе подробен преглед на годишните планове за защита на горските територии от пожари, разработени от ДГС/ДАС, УОГС, общинските и другите структури, както и на плановете за действие при гасене на горски пожари.

В изпълнение на чл. 13, т. 4 от Наредбата и утвърдения план за взаимодействие между ИАГ и Главна дирекция „Пожарна безопасност и защита на населението“ (ГД „ПБЗН“) от директориите на регионалните дирекции по горите бяха разработени и утвърдени регионални програми за защита на горските територии от пожари. Програмите са предварително съгласувани с регионалните дирекции „Пожарна безопасност и защита на населението“.

В изпълнение на точки 6 и 7 от плана в периода 21.05. – 30.05.2024 г. комитията от представители на ИАГ и ГД „ПБЗН“ изслуша докладите на представителите на ДП, както и на РДГ и РД/СД „ПБЗН“ и прегледа документацията на годишните оперативни планове и плановете за действие при възникване на горски пожари на ДГС/ДАС/УОГС/общинските и други структури. Заседанията бяха проведени в сесалищата на Държавните предприятия в Сливен, Смолян, Благоевград, Шумен и Враца, както и в РДГ – Велико Търново, съгласно предварително утвърден график. По време на заседанията бяха проведени дискусии за състоянието на пожарната безопасност в горските територии, за набелязаните мерки за защитата им от пожари през 2024 г., за основните проблеми, констатирани при съвместните проверки до момента, и други.

Уведомени бяха всички регионални дирекции по горите за необходимостта от изготвяне на предложение до областните управители с цел обявяване на пожароопасен сезон в горските територии на страната съобразно чл. 137, ал. 1 от Закона за горите.

Заради високия риск от възникване на пожари от областните управители на областите Хасково, Стара Загора и Шумен бяха издадени заповеди за спиране на дейностите в земеделските земи.

Към настоящия момент горските и ловните стопанства разполагат със 126 автомобила с висока проходимост, снабдени със системи за първоначална атака на пожари. През годините те доказаха своята ефективност поради високата си проходимост и възможността за кратко време да преодоляват големи разстояния, като по този начин борбата с пожарите започва още в началния стадий на развитието им.

Държавните предприятия разполагат със собствена тежка техника

Таблица 6

ГОРСКИ ПОЖАРИ ПО РДГ за 2024 г.

№	Регионална дирекция по горите	Брой	Площ (гха)	%	В т.ч. върхов (гха)
1.	Берковица	68	11 303	6.60	432
2.	Благоевград	67	16 884	9.86	1659
3.	Бургас	39	4998	2.92	5
4.	Варна	30	4756	2.78	244
5.	Велико Търново	11	615	0.36	0
6.	Кърджали	74	44 778	26.16	3844
7.	Кюстендил	33	4141	2.42	1247
8.	Ловеч	60	13 043	7.62	244
9.	Пазарджик	28	4238	2.48	1116
10.	Пловдив	40	12 499	7.30	4779
11.	Русе	24	544	0.32	49
12.	Сливен	18	46 922	27.41	136
13.	Стара Загора	29	2884	1.68	705
14.	Смолян	19	189	0.11	10
15.	София	44	3269	1.91	154
16.	Шумен	11	101	0.059	0
	Всичко	595	171 164	100	14 624

ОПОЖАРЕНА РАСТИТЕЛНОСТ (гха и %)

1.	Иглолистна	28 371	16.58
2.	Широколистна	121 346	70.89
3.	Смесена	3375	1.97
4.	Тревни, незалесени площи и мъртва горска постилка	18 072	10.56
	Всичко	171 164	100

ВИД НА ПОЖАРА (гха и %)

1.	Низов	156 540	91.46
2.	Върхов	14 624	8.54
	Всичко	171 164	100

СОБСТВЕНОСТ (гха и %)

1.	Държавна собственост	97 680	57.07
2.	Общинска собственост	50 595	29.56
3.	Частна собственост	18 789	10.98
4.	Църковна собственост	516	0.30
5.	Собственост на юридически лица	3584	2.09
	Всичко	171 164	100

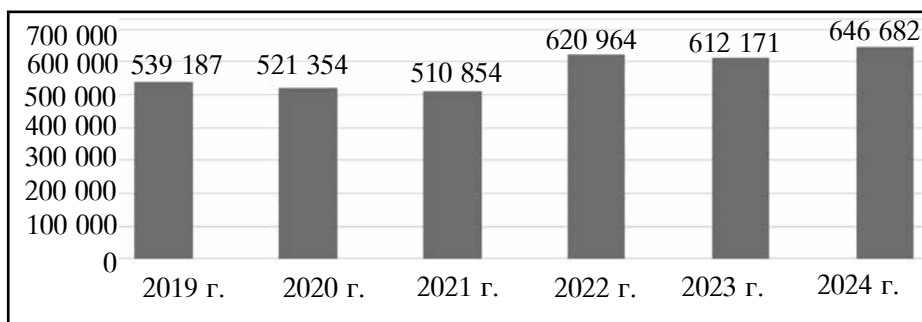
ПРИЧИНИ (брой и %)

1.	Неизвестни	148	24.87
2.	Небрежност	391	65.71
3.	Умишлени	18	3.03
4.	Естествени	38	6.39
	Всичко	595	100

за потушаване на горски пожари – 16 верижни булдозера и 24 колесни багери, които се използват по-ограничено, където е подходящо.

3. Контрол на дейностите по опазване на горските територии

През 2024 г. служителите, извършващи контрол по опазване на горските територии към ИАГ и РДГ, назначените служители за опазване на ГТ към държавните предприятия по чл. 163 от ЗГ и техните териториални поделения, в общински горски структури, в горски сгружения и други, са извършили общо 646 682 проверки – с 34 511 повече от 2023 година. Проверени са 133 479 обекта за добив на дървесина, 27 475 обекта по чл. 206 от ЗГ, 174 733 превозни средства, 143 172 ловци, 15 625 риболовци, 144 335 други лица, 3050 проверки на добив на трюфели, 3207 проверки по изпълнение на дейностите по опазване на горските територии и 1606 други проверки.

Фиг. 4. Общ брой на извършените проверки за периода 2019 – 2024 г.

Стартира процес по обучение на горските инспектори в страната относно планиране, отчитане, обхват и изисквания при осъществяване на контролната дейност.

От ИАГ бяха организирани и проведени специализирани акции в района на дейност на 7 регионални дирекции по горите, при които бяха проверени обекти за добив на дървесина, обекти по чл. 206 от ЗГ, лицензирани лесовъди и транспортни средства. Проверяван бе и осъществяваният контрол от страна на служителите на РДГ.

Ежемесечно бяха организирани масирани специализирани проверки, осъществени от служители на ИАГ и на РДГ в териториалния обхват на страната, с фокус, насочен върху дейностите по добив на дървесина от горските територии. По време на проверките бе следено за нормалната проводимост на речните корита.

Извършени бяха проверки на постъпващата дървесина в обектите по чл. 206 от ЗГ, които преработват над 20 000 м³ дървесина годишно, и на издадени превозни билети извън горски територии.

Организирано бе национално съвещание по контрола и опазването на горските територии, като бяха набелязани конкретни мерки и действия, целящи подобряване на дейностите по контрол върху опазването

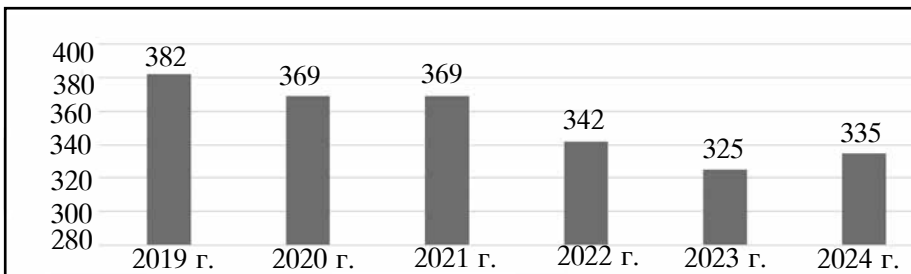
на горските територии и дивеча.

Представен бе новият софтуер за електронния дневник на обектите по чл. 206, както и издаването на превозни билети за експедиране на дървесина от тези обекти.

През 2024 г. бяха извършени кръстосани проверки между РДГ, в хода на които са проверени 206 обекта по чл. 206 от ЗГ, 191 обекта за добив на дървесина, 85 моторни превозни средства, 37 физически лица. Съставени са 230 констативни протокола и 52 АУАН.

4. Численост на служителите по контрол и опазване на горските територии и наказания

През 2024 г. непосредственият контрол по спазването на горското законодателство се е осъществявал от 335 горски инспектори. Видно

Фиг. 5. Численост на горските инспектори за периода 2019 – 2024 г.

от фигура 5, за последната година числеността на горските инспектори се увеличава за пръв път.

В държавните предприятия (ДП) и техните териториални поделения (ТП) през изминалата година са изпълнявали служебните си задължения 2247 служители за опазване на горските територии, което е с 24 по-малко от 2023 година.

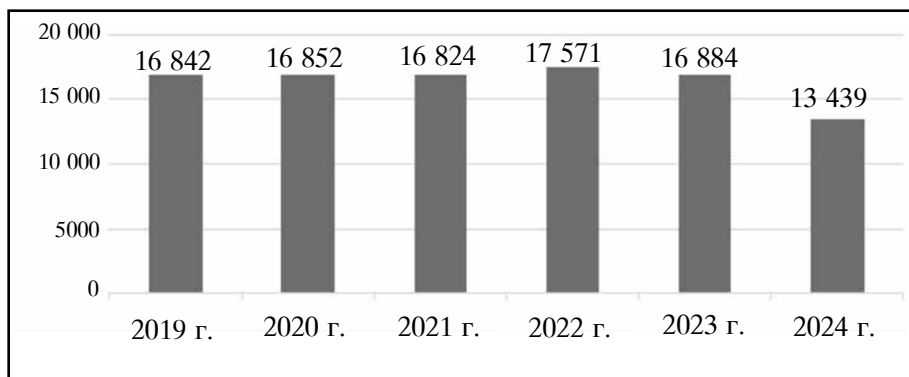
С 46 са намалели лицата за опазване на горските територии – общинска собственост, като в края на 2024 г. техният брой е 303.

Запазва се броят на служителите, назначени за опазване на горски територии – частна собственост – 48.

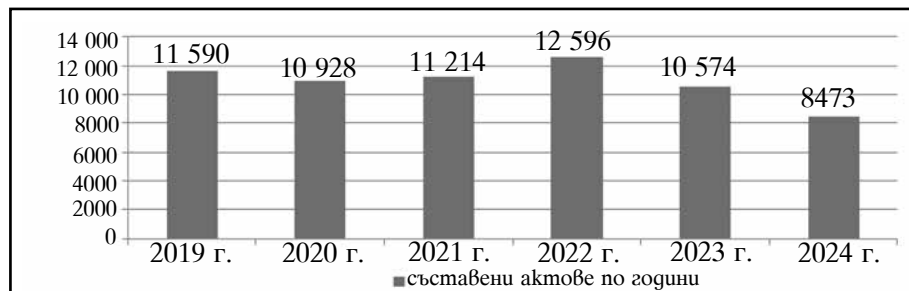
През 2024 г. на 9 горски инспектори са наложени дисциплинарни наказания „предупреждение за уволнение“, 19 служители са наказани със забележка, 1 служител е наказан с порицание. Дисциплинарни наказания са наложени и на 208 служители от държавните предприятия и техните териториални поделения.

5. Констатираните нарушения

Установените нарушения са 13 439, което е със 3445 по-малко от 2023 година. Съставени са 8473 акта за установяване на административни нарушения, които са с 2101 по-малко от 2023 година. За 1738 нарушения не са открити извършителите.

Фиг. 6. *Общ брой на констатираните нарушения за периода 2019 – 2024 г.*

Фиг. 7. *Общ брой съставени АУАН за периода 2019 – 2024 г.*

От общо съставените 8473 АУАН:

- По Закона за горите са съставени 8262 (97,51 %), от които:
 - за добив – 1059;
 - за транспорт – 1355;
 - за съхранение – 2382;
 - за разпореждане – 68;
 - за недървесни горски продукти – 108;
 - по Наредба №1 за контрола и опазването на горските територии – 2035;
 - по Наредба №8 за сечите – 196;
 - за други нарушения по ЗГ – 1059, включително по Регламент 995/2010, са съставени 2.
- По Закона за лова и опазване на дивеча са съставени 151 (1,78 %).
- По ЗРА, АБР, ЗЛР и др. са съставени 60 (0,71 %).
- Брой съставени актове като актосъставители:
 - 5494 са от служители в РДГ (средно по 16,4 АУАН на служител);
 - 2426 са от служители в ДГС/ДЛС (средно по 1,1 АУАН на служител);

– 241 са от служители на общините (средно по 0,8 АУАН на служител);

– 98 са от лица на частна лесовъдска практика;

– 207 са съставени от служители на ИАГ;

– 3 са съставени от служители на ДПП;

– 4 са съставени от служители на УОГС.

По постановления на Прокуратурата са образувани 116 административнонаказателни препуски.

Най-много установени нарушения и съставени актове има в района на РДГ – Берковица – 905, РДГ – Стара Загора – 706, РДГ – Сливен – 666, РДГ – София – 659, и РДГ – Бургас – 657 акта.

Най-малко актове има в района на дейност на РДГ – Смолян – 59, РДГ – Благоевград – 114, РДГ – Пловдив – 280.

Средногодишно най-много актове са съставени в РДГ – Кърджали – по 37,82 на горски инспектор, и РДГ – Велико Търново – по 30,47 на служител, а най-малко са в РДГ – Благоевград – средно по 1,24 на служител, и РДГ – Смолян – по 3,85 на служител.

Според собствеността на горските територии с актове са установени следните нарушения:

– 2535 в ГТ държавна собственост;

– 186 в ГТ общинска собственост;

– 918 в ГТ собственост на физически и юридически лица.

Служителите на РДГ са съставили 153 акта за нарушения, извършени от служители на ДГС/ДАС, 384 акта на лесовъди, практикуващи частна лесовъдска практика, и 37 акта на лица, имащи отношение към дейностите по стопанисване и опазване на горски територии, общинска собственост.

През 2024 г. са наложени 46 принудителни административни мерки по реда на чл. 253 от Закона за горите – с 15 повече от 2023 година.

6. Движение на актовете препуски и събираемост на наложените глоби и санкции

От директорите на РДГ, в качеството им на административнонаказващи органи, са издадени 7632 наказателни постановления, от които към 31.01.2025 г. са влезли в сила 5080.

Наложени са 328 предупреждения по реда на чл. 28 от Закона за административните нарушения и наказания (ЗАНН), 268 нарушители са наказани с безвъзмезден труд в полза на обществото и са сключени 28 споразумения по чл. 58 г от ЗАНН.

В Прокуратурата са изпратени 1711 препуски, от които 269 са без решение, 1380 са върнати за административно производство, а по 62 са образувани досъдебни производства.

Обжалвани са 391 наказателни постановления, от които са видоизменени 9, 61 са отменени, 65 са потвърдени и 256 са без решение. Средният процент на обжалваемост в страната е 5,7 %, като най-висок е в РДГ – Смолян – 20,5 %, РДГ – София – 10,2 %, и РДГ – Берковица – 8,7 %.

По влезлите в сила 5080 наказателни постановления са наложени парични санкции и глоби в размер на 3 435 927 лв. и са събрани 624 383 лева. Трябва да се има предвид, че от една страна, в събраните суми

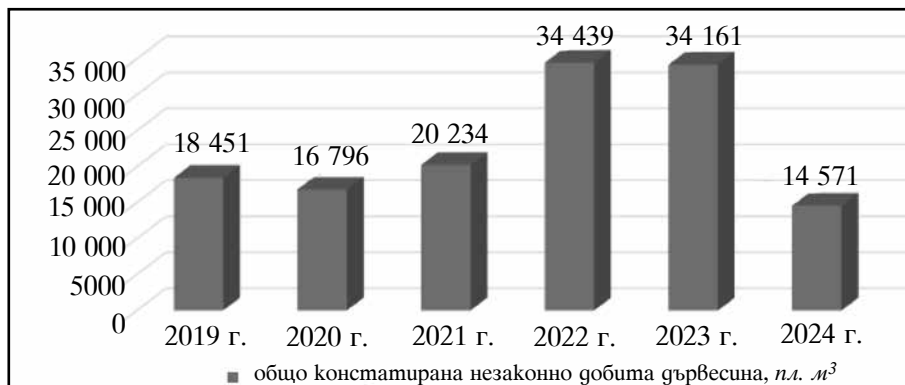
се начисляват и платени наказателни постановления от изминали години, а от друга страна – от сумите по наложените глоби се отчисляват 30 %, когато наказателните постановления са заплатени в 30-дневен срок от тяхното издаване.

От системните нарушители събираемостта продължава да е на ниско ниво.

В РДГ е постъпила информация за 24 издадени присъди, покриващи състава на чл. 235 и 237 от Наказателния кодекс, с 2 повече от 2023 година.

7. Загържани вещи – предмет на нарушенията, и вещи, послужили за извършване на нарушенията (общо за страната)

През 2024 г. с АУАН и констативни протоколи е установена отсечена незаконна дървесина и разпоредителни действия с дървесина с неизяснен произход в размер на 14 571 плътни м³, което е с 19 590 м³ по-малко от 2023 година.

Фиг. 8. *Размер на установената незаконно отсечена дървесина за периода 2019 – 2024 г.*

Считаме, че значителното намаляване на установената незаконно отсечена дървесина през 2024 г. спрямо предишните две години се дължи на съществения спад на търсенето, което доведе до намалена цена и по-голямо предлагане на дървата за огрев.

Загържаните вещи през годината са следните:

- фасонирана дървесина – 241 м³;
- обла строителна дървесина – 727 м³;
- дърва за огрев – 5625 пр. м³;
- недървесни горски продукти – 1739 кг;
- моторни превозни средства – 158;
- коне – 55, каруци – 327;
- моторни триони – 199;
- други инструменти за дърводобив – 52;
- оръжия – 42, други ловни уреди и боеприпаси – 245;
- лодки – 1, риболовни уреди – 23, риба – 57 кг;

– едър дивеч – 21, дребен дивеч – 5, дивеचово месо – 266 килограма.

Приходите от продажби на задържани вещи през 2024 г. възлизат общо на 103 782 лв., като РДГ – Пазарджик, Сливен, Смолян и Шумен, не са организирали търгове за продажба на отнети вещи през 2024 година.

Част от задържаната дървесина се предоставя по реда на чл. 273, ал. 2 и ал. 5 от Закона за горите.

8. Дейност на регионалните дирекции по горите

През 2024 г. горските инспектори в РДГ са извършили общо 344 449 проверки, с 19 980 повече от 2023 година. Проверки са извършени в 26 132 обекта по чл. 206 от ЗГ, 44 015 обекта за добив на дървесина, на 102 643 МПС, на 46 878 ловци, 13 609 риболовци, 105 774 физически лица, 948 проверки по добив на трюфели и 4450 групи проверки.

Таблица 7

РДГ	Брой съставени актове
Берковица	555
Благоевград	46
Бургас	308
Велико Търново	305
Варна	518
Кърджали	492
Кюстендил	364
Ловеч	433
Пазарджик	449
Пловдив	195
Русе	262
Сливен	457
Смолян	50
София	443
Стара Загора	404
Шумен	213
ОБЩО	5494

Горските инспектори и експертите в РДГ са съставили 5494 акта, което е 65 % от актовете в страната, като през 2024 г. са съставени 43 акта по-малко от 2023 година. От съставените актове 5346 са по Закона за горите, 91 – по Закона за лова и опазване на дивеча (ЗЛОД), и 57 – по Закона за рибарството и аквакултурите (ЗРА).

Установената незаконно отсечена дървесина и разпоредителни действия с дървесина без документи, доказващи законния ѝ произход, е в размер на 6789 куб. метра.

В резултат на извършените контролни дейности от служители на РДГ са задържани следните вещи:

- фасонирана дървесина – 19 м³;
- обла строителна дървесина – 538 м³;

- дърва – 2961 пр. м³;
- недървесни горски продукти – 1613 кг;
- моторни превозни средства – 92;
- коне – 21, каруци – 111;
- моторни триони – 83;
- други инструменти за дърводобив – 13;
- оръжие – 13, други ловни уреди и боеприпаси – 58;
- лодки – 1;
- риболовни уреди – 23, риба – 57 кг;
- едър дивеч – 13, дребен дивеч – 5, дивечово месо – 71 кг;
- коледни елхи – 11.

9. Дейност на служителите от отдел „Контрол по опазване на горските територии и защита от пожари“ (КОГТЗП) в ИАГ

През 2024 г. служителите в отдел КОГТЗП са извършили общо 5426 проверки, като са проверени 633 обекта по чл. 206 от ЗГ, 631 обекта за добив на дървесина, 279 лица, опазващи поверените им горски територии, 1850 МПС, 929 ловци, 163 риболовци, 926 физически лица и 15 проверки по Регламент 995.

Съставили са 207 АУАН, от които 201 са по ЗГ, 5 – по ЗЛОД, и 1 – по ЗРА.

С констативни протоколи са дадени 453 предписания на РДГ за допълнителни проверки и съставяне на актове.

Установената незаконно отсечена дървесина и разпоредителни действия с дървесина без документи, доказващи законния ѝ произход, е 782 куб. метра.

Задържали са следните вещи:

- фасонирана дървесина – 177 м³;
- обла строителна дървесина – 85 м³;
- дърва – 180 пр. м³;
- моторни превозни средства – 9;
- каруци – 6;
- моторни триони – 7;
- други инструменти за дърводобив – 4;
- оръжие – 28, други ловни уреди и боеприпаси – 142;
- едър дивеч – 1.

10. Дейност на държавните предприятия (ДП) по чл. 163 от ЗГ и техните поделения

През 2024 г. от служители на ДП и техните поделения са извършени общо 274 739 проверки, с 8972 повече от 2023 година. Проверки са извършени в 82 367 обекта за добив на дървесина, на 62 213 МПС, 95 215 ловци, 221 риболовци, 33 635 физически лица, 378 проверки на лица, добиващи трюфели, и 710 други проверки.

Съставили са 2426 АУАН, което е с 1946 акта по-малко от 2023 г., 1026 констативни протокола за неизвестен извършител и 289 констативни протокола без АУАН. От съставените 2426 акта 2369 са по ЗГ, 55 са по ЗЛОД и 2 – по ЗРА.

Установената незаконно отсечена дървесина и разпоредителни действия с дървесина без документи, доказващи законния ѝ произход, е в размер на 5935 куб. метра.

Задържали са следните вещи:

- фасонирана дървесина – 3 м³;
- обла строителна дървесина – 99 м³;
- дърва – 1953 пр. м³;
- недървесни горски продукти – 116 кг;
- моторни превозни средства – 59;
- коне – 32, каруци – 206;
- моторни триони – 106;
- други инструменти за дърводобив – 33;
- оръжие – 1, други ловни уреди и боеприпаси – 45;
- едър дивеч – 7;
- дивечово месо – 196 килограма.

11. Дейност на учебно-опитните горски стопанства

През 2024 г. от служители на УОГС са извършени 1137 проверки, от които 557 обекта за добив на дървесина, 385 МПС и 195 физически лица. Съставени са 4 АУАН по Закона за горите.

12. Дейност на общински горски структури

През 2024 г. от служители на общинските горски структури са извършени 10 404 проверки, от които 3869 обекта за добив на дървесина, 3679 МПС, 150 ловци, 868 риболовци, 1796 физически лица и 42 други проверки.

Съставили са 241 АУАН по ЗГ, 198 констативни протокола за неизвестен извършител и 73 констативни протокола без АУАН.

Установената незаконно отсечена дървесина и разпоредителни действия с дървесина без документи, доказващи законния ѝ произход, е 1057 куб. метра.

Задържали са следните вещи:

- обла строителна дървесина – 6 м³;
- дърва – 451 пр. м³;
- каруци – 5;
- моторни триони – 3.

13. Дейност на дирекциите на природните паркове

Проверките от служителите на природните паркове се извършват най-често съвместно със служители на РДГ и ДГС/ДАС.

Съгласно годишните доклади на РДГ от служители на природните паркове са извършени 2641 проверки, като са проверени 36 обекта за добив на дървесина, 720 превозни средства, 40 риболовци, 1820 други лица и 25 други проверки. Съставили са 3 акта по Закона за горите.

14. Дейност на лица по чл. 235 от Закона за горите

Съгласно годишните доклади на РДГ от лесовъди на частна практика са извършени 5438 проверки, като са проверени 2004 обекта за добив на дървесина, 3243 превозни средства, 189 други лица и 2 други проверки.

Съставени са 10 констативни протокола за неизвестен нарушител и 98 акта по ЗГ. Загържали са 22 м³ обла дървесина, 17 пр. м³ дърва за огрев, 1 инструмент за дърводобив. Констатирани са незаконна сеч на общо 49 м³ дървесина.

През годината срещу служители, осъществяващи контрол и опазване на горските територии, са извършени следните по-значими заплахи и посегателства:

- При проверка на физическо лице е извършено посегателство (нанесен удар) върху горски инспектор от РДГ – София. Преписката е изпратена на Районна прокуратура – Ботевград, Териториално отделение – Етрополе.

- Заплахи са отправени срещу служители на ДГС – Разлог, като преписката е изпратена на Районна прокуратура – Разлог.

- Срещу служител на ДГС – Кирково, е отправена заплаха, за което е подадена жалба в съответното районно подделение на МВР.

- Срещу двама служители на РДГ – Стара Загора, при изпълнение на служебните им задължения са отправени заплахи срещу тях и семействата им. По случая е заведена полицейска преписка.

- При проверка на товарен автомобил в землището на с. Владиченци, община Димово, Видинска област, служители на ИАГ са установили наличие на контролна горска марка, без лицето, притежаващо марката, да присъства. На място са пристигнали около 30 лица, които са започнали да хвърлят камъни по служителите и по автомобила. В резултат на служителите са нанесени леки телесни повреди, както и щети на автомобила. За случая е сигнализирана Районна прокуратура – Видин.

15. Взаимодействие с други институции

През 2024 г. в резултат на сключените споразумения за сътрудничество и взаимодействие и годишния план на МВР за противодействие на престъпността и закононарушенията, свързани с горските, дивечовите и рибните ресурси, са извършени общо 20 884 съвместни проверки, което е с 53 по-малко от 2023 година. Проверени са 782 обекта по чл. 206 от ЗГ, 462 обекта за добив на дървесина, 3185 МПС, 11 086 ловци, 154 риболовци и 5215 физически лица.

Съставени са 105 констативни протокола и 759 акта, от които 739 по ЗГ, 19 по ЗЛОД и 1 по други закони.

В хода на проверките са установени 455 м³ незаконно отсечена дървесина и са задържани следните вещи:

- фасонирана дървесина – 2 м³;
- обла строителна дървесина – 293 м³;
- дърва – 616 пр. м³;
- недървесни горски продукти – 113 kg;
- моторни превозни средства – 22;
- коне – 11, каруци – 15;
- моторни триони – 12;
- оръжие – 5;
- други ловни уреди и боеприпаси – 11;

- риболовни уреди – 34;
- едър дивеч – 2;
- дребен дивеч – 1;
- дивечово месо – 13 килограма.

Извършени са 196 проверки със служители на Изпълнителната агенция по рибарство и аквакултури, 11 със служители на Изпълнителната агенция „Главна инспекция по труда“, 12 със служители на Националната агенция за приходите, 26 със служители на МОСВ, 234 с представители на неправителствени организации, над 1300 проверки с ПБЗН и 401 с други институции.

Периодична кореспонденция с НСИ за предоставяне на данни за внос и износ както на недървесни горски продукти, така и дървесина по кодове съгласно комбинираната номенклатура на НСИ.

От страна на ИАГ е изпратено писмо до Министерството на икономиката и индустрията относно възможностите за ограничаване или временна забрана на вноса в Република България на фасониран дървен материал от Украйна.

16. Прилагане на Регламент 995/2010

Прилагането на Регламент 995/2010 бе удължен с още една година съгласно изменението на Регламент (ЕС) 2023/1115 на Европейския парламент и на Съвета от 31 май 2023 г. за предоставянето на пазара на Съюза и за износа от Съюза на определени стоки и продукти, свързани с обезлесяване и деградация на горите, съгласно който ИАГ е определена за компетентен орган заедно с Българската агенция за безопасност на храните.

Като компетентен орган през 2024 г. Изпълнителната агенция по горите взе участие в 1 присъствена и 5 онлайн срещи, включително и в Комитета по Регламентта за обезлесяването, поради това, че двете работни групи са обединени.

Във връзка с прилагане на разпоредбите на Регламентта през 2024 г. служителите от ИАГ и РДГ са извършили общо 1305 проверки, което е с 276 повече от 2023 година.

Представените отчети показват разпределение на извършените проверки по вид на операторите, както следва:

- 203 извършени проверки на оператори, закупили дървесина на корен в страната;
- 426 извършени проверки на собственици на гори или с гори, предоставени им за управление, продаващи дървесина в страната от временен склад за първи път;
- 281 проверки на вносителите на дървесина и дървесни продукти, включени в обхвата на Регламентта;
- Общо проверени оператори – 795;
- Проверени са 395 търговци на дървесина и изделия от дървесина, от които трима вносители на дървесина;
- Общо 83 оператора не са имали система за надлежна проверка, като са съставени 83 предписания за спазването на Регламентта;
- Съставени са 2 АУАН за нарушение на Регламент (ЕС) № 995/2010.

17. Основни проблеми в контрола и опазването на горските територии

Констатирани са редица проблеми в контрола и опазването на горските територии:

- Въпреки увеличаването на броя на горските инспектори в РДГ техният брой е недостатъчен и се налага един екип да покрива голям район. През годината намаля броят на лицата, назначени за опазване на горските територии в държавните предприятия по чл. 163 от ЗГ.

- Недостатъчен брой лица с висше лесовъдско образование, които да са заети с контролната дейност.

- Събираемостта на сумите по влезите в сила наказателни постановления е относима с миналите периоди, но продължава да е ниска особено при системните нарушители.

- Натовареност на горските стражари с дейности, различни от опазването на поверените им горски територии.

- Занижен контрол при извършване на дърводобивната дейност и транспорта на дървесината от страна на собствениците на горски територии и регистрираните в публичния регистър на ИАГ лесовъди.

- Недостатъчна ангажираност на собствениците на имоти (физически и юридически лица) за опазването им и липса на заинтересованост от тяхна страна за състоянието им след извеждане на сечта.

- Разпокъсаност на малките имоти в горските територии и голям брой пътища в тях, което води до затруднения по опазването им.

18. Планирани действия за подобряване на дейностите по контрол и опазване на горските територии

- Повишаване на квалификацията и подобряване на техническото обезпечаване на служителите и засилване на контрола върху тяхната дейност.

- Повишен контрол чрез организиране на масирани проверки в насаждения, в които се добива дървесина, с участие на възможно най-голям брой експерти от ИАГ и РДГ.

- Осъществяване на действия с всички заинтересовани институции за ефективно противодействие на извършваните закононарушения в районите с висока концентрация на нарушенията.

- Въвеждане в експлоатация на новия софтуерен продукт за дейността на обектите по чл. 206 от ЗГ.

- Изработване на софтуер за отчет и контрол на извършваните дейности в горските територии и ловното стопанство.

- Провеждане на обучения по прилагане на Регламент 2023/1115.

- Извършване на засилен контрол на постъпващата дървесина в големите ползватели.

- Продължаване на въведената практика за извършване на кръстосани проверки между РДГ, по възможност съвместно със служители на МВР и ИАГ.

- По-широко отразяване на резултатите от извършените дейности по контрол и опазване на горските територии, дивеча и рибните ресурси в медиите за формиране на обществено доверие в дейността на ИАГ и държавните предприятия.

ГОРСКА ПОЛИТИКА

1. Стратегическо планиране

В тази област през отчетния период са извършени следните по-важни дейности:

- Изготвени и одобрени са Ежегодни цели на ИАГ за 2024 г. и е изготвен отчет за Ежегодните цели на ИАГ за 2023 година.
- Изготвена и предоставена е информация за годишния отчетен доклад на Министерския съвет за състоянието на администрацията.
- Изготвена и предоставена е информация за горския сектор в рамките на компетентността на ИАГ за Годишен доклад за състоянието и развитието на земеделието (Аграрен доклад – 2024 г.)
- Предоставени са необходимите становища и предложения по всички проекти на политически документи, представени за предварително съгласуване.
- Извършена е Оценка на резултатите от изпълнението на Стратегическия план за развитие на горския сектор в Република България 2014 – 2023 г. за периода 2021 – 2023 г. и за целия период по оперативни цели, дейности и поддейности. Изготвен е обобщаващ доклад, утвърден от изпълнителния директор на ИАГ, и е публикуван на интернет страницата на ИАГ.

2. Законодателни инициативи и усъвършенстване на нормативната база в горския сектор

През 2024 г. са изготвени 9 проекта на нормативни актове, свързани с дейността на Изпълнителната агенция по горите, от които 5 са приети и обнародвани в „Държавен вестник“, 3 са преминали обществено обсъждане и 1 е в процес на разработване:

2.1. Изготвен и приет е проект на Постановление на Министерския съвет за изменение и допълнение на Правилника за прилагане на Закона за лова и опазване на дивеча (обн. ДВ, бр. 68 от 2024 г.). Проектът е разработен и приет вследствие на поетите ангажименти от Министерството на земеделието и храните пред Експертната група по Директивата за птиците и Директивата за хабитатите (NADEG) в Брюксел, която разработва Международния план за действие за защита на гургулицата (*Streptopelia turtur*) – 2018 – 2028 г. с цел защита на вида. Приетите изменения в Правилника имат за цел устойчиво стопанисване и защита на популацията от гургулица, без да се налагат мерки по абсолютна забрана за ползване.

2.2. Изготвен и приет е проект на Постановление на Министерския съвет за приемане на Тарифа за таксите, които се събират в системата на Изпълнителната агенция по горите (обн. ДВ, бр. 53 от 21.06.2024 г., в сила от 01.07.2024 г.). Актуализиран е размерът на таксите, които се събират за предоставяните услуги в системата на Изпълнителната агенция по горите, като се цели постигане на обективно съотношение между размера на таксите и разходите на административния орган съобразно актуалните икономически условия и реално извършените преки и непреки разходи за предоставянето им.

2.3. Изготвен и приет е проект на Постановление на Министерския

съвет за изменение и допълнение на Тарифа за таксите, които се събират по Закона за лова и опазване на дивеча (обн. ДВ, бр. 75 от 3.09.2024 г., в сила от 1.10.2024 г.). С предложените изменения се цели синхронизиране на тарифата с приетите промени в Правилника за прилагане на Закона за лова и опазване на дивеча и постигане на обективно съотношение между размера на таксите и разходите на административния орган, съобразно актуалните икономически условия и реално извършените преки и непреки разходи за предоставянето им.

2.4. Изготвен и приет е проект на Постановление на Министерския съвет за извършване на промени на утвърдените със Закона за държавния бюджет на Република България за 2024 г. максимални размери на ангажиментите за разходи, които могат да бъдат поети през 2024 г., по бюджета на Министерството на земеделието и храните (Приет от МС на 30.10.2024 г.).

2.5. Изготвен и приет е Устройствен правилник на дирекциите на природните паркове в България (обн. ДВ, бр. 1 от 2025 г.).

2.6. Изготвен е проект на Наредба за изменение и допълнение на Наредба № 8 от 2011 г. за сечите в горите във връзка с необходимостта от нормативно регламентиране на използването на механизирана горска техника в горските територии. Проектът е на етап след проведено обществено обсъждане.

2.7. Изготвен е проект за изменение и допълнение на Наредба № 1 от 2012 г. за контрола и опазването на горските територии във връзка с предложените изменения в Наредба № 8 от 2011 г. за сечите в горите. Проектът е на етап след проведено обществено обсъждане.

2.8. Във връзка с предложените изменения в Наредба № 8 от 2011 г. за сечите в горите е изготвен проект на Наредба за изменение и допълнение на Наредба № 5 от 2014 г. за строителството в горските територии без промяна на предназначението им. Проектът е на етап след проведено обществено обсъждане.

2.9. В процес на разработване е проект за изменение и допълнение на Наредба № 9 от 2019 г. за защита на горските територии от болести, вредители и други повреди с цел подобряване на дейността по защита в горските територии.

Проведени са 9 срещи със заинтересовани страни за запознаване с изискванията на Регламент (ЕС) 2023/1115 за предоставянето на пазара на Съюза и за износа от Съюза на определени стоки и продукти, свързани с обезлесяване и деградация на горите по отношение на продуктите от дървесина, за които ИАГ е определена като компетентен орган.

ЕВРОКООРДИНАЦИЯ И МЕЖДУНАРОДНО СЪТРУДНИЧЕСТВО

През 2024 г. ИАГ участва в заседания на следните работни форуми на ЕС, ООН, ОИСР, процеса „Горите на Европа“ и др., като са разглеждани съответните по-важни теми:

- Работна група по горско стопанство към Съвета на ЕС – участие в заседания на 05.02.2024 г., 11.03.2024 г., 22.04.2024 г., 27.09.2024 г. и онлайн

заседания на 12.07.2024 г., 04.09.2024 г. и 08.11.2024 година. Проследяване на информация за 27-ата сесия на Комитета по горите на ФАО (COFO), UNFF 19 и 9-ата Министерска конференция „Горите на Европа“, 82-ата сесия на Комитета за гори и горска промишленост на ИКЕ/ООН (COFFI), обсерваторията на ЕС по въпросите на обезлесяването и деградацията на горите. Проследяване на представянето на предложението за Регламент за рамка за мониторинг за устойчиви европейски гори, както и изпълнението на Регламента за обезлесяването. Активно участие в обсъждания по предложение за Решение на Парламента и на Съвета за изменение на Решението на Съвета от 1989 г. за създаване на Постоянен комитет по горско стопанство.

- Проведено общо заседание на 23.04.2024 г. на Работната група по околна среда и Работната група по горско стопанство към Съвета на ЕС за обсъждане на Регламента за обезлесяването.

- Временна работна група по мониторинг на горите към Съвета на ЕС – присъствено заседание на 05.02.2024 г., 23.02.2024 г., 11.03.2024 г., 22.04.2024 г., 27.09.2024 г., 22.10.2024 г., 11.11.2024 г. и онлайн заседание на 18.10.2024 година. Активно участие в обсъждането на предложението за Регламент за рамка за мониторинг за устойчиви европейски гори.

- Постоянен комитет по горско стопанство (ПКГС) към Европейската комисия – онлайн заседания на 07.03.2024 г., 03.06.2024 г., 07.10.2024 г. и 17.12.2024 година. Изпълнение на Стратегията за горите, преобразуването и промяната във функциите на ПКГС; предложението на Европейската комисия за Регламент за възстановяване на природата; Регламента за обезлесяване; работата по процеса „Горите на Европа“ и създадения към него Механизъм за управление на рисковете в горите – FoRISK; засилване на мерките и сътрудничеството между държавите членки (ДЧ) при превенция и овладяване на горските пожари и други природни бедствия, проекта на становище на ПКГС относно ОСП интервенциите в горското стопанство след 2027 г. и други.

- Комитет по Регламента за обезлесяване на ЕС към Европейската комисия – онлайн заседания на 24.09.2024 г., 18.11.2024 г. и 26.11.2024 година. Обсъден и приет е Прилагащ регламент за установяване на правилата за функциониране на информационната система по Регламента за обезлесяване.

- „Платформа на заинтересованите страни по опазване и възстановяване на световните гори“ с фокус върху обезлесяването към Европейската комисия – онлайн заседание на 22.02.2024 г., 24.04.2024 г., 20.06.2024 г., 06.12.2024 г. и присъствено участие на 24.09.2024 г., Брюксел, Белгия. Проведени са обсъждания и демонстрация на информационната система за проследяване на продуктите; подготовка за прилагане на Регламента на ЕС за обезлесяването, като презентационни обучителни сесии относно информационната система са проведени на 25.09.2024 г. в Брюксел и онлайн на 28.11.2024 година.

- „Платформа на заинтересованите страни по опазване и възстановяване на световните гори“ (EUTR/FLEGT) към Европейската комисия – онлайн заседание на 11.04.2024 година. Актуализации, свързани с прилагането на Регламента на ЕС за дървения материал.

- Работна група по горска статистика на Евростат към Европейската комисия – заседание на 14 – 15.03.2024 г., Люксембург. Евростат информира Работната група за напредъка, постигнат в докладването на данните от Съвместния въпросник за горския сектор (JFSQ) за 2023 г., и представи проект на доклада за качеството във връзка с данните във Въпросника.

- Уебинари по изготвяне на нов Наръчник за европейски горски сметки на Евростат – онлайн участие в 3 работни срещи на 31.01.2024 г., 24.04.2024 г. и 05.06.2024 година.

- Участие на представител на ИАГ във временна оперативна група Task Force за възстановяване на видове птици като ad hoc експертна група към NADEG, Европейска комисия, включително онлайн участие в сесии на 19.04.2024 г., 28.06.2024 г., 03.10.2024 г. и 08.11.2024 година. Основната цел на този орган е да подкрепи разработването на мерки, необходими за възстановяването на видове птици, за които актуалните оценки, съгласно член 12 от Директивата за птиците, са определени, че се намират в неблагоприятен статус, вземайки под внимание и целите на ЕС, посочени в Стратегията за биологичното разнообразие до 2030 година.

- Експертна група за горските пожари към Европейската комисия – онлайн участие в 48-ото заседание на 22 – 23.04.2024 година.

- Осигурено експертно участие в работните групи по изготвяне и съгласуване на Регламент за възстановяване на природата и Регламент за изменение на Регламент (ЕС) № 691/2011 относно въвеждането на нови модули в сметките за околната среда към ГД „Околна среда“ и Евростат на Европейската комисия.

- Работна група за растения, животни, храни и фуражи към Европейската комисия, сектор „Горски репродуктивен материал“ – участие в заседание на 25.04.2024 г., Упсала, Швеция. Обсъждане на промените в европейското законодателство в областта на горския репродуктивен материал.

- Заседание на Техническата работна група на Схемата за горски семена и растения към ОИСР, Упсала, Швеция, 23.04.2024 година. Обсъждане на въпроси, свързани с ревизия на Стратегическия план на ОИСР, дискусия по програмата за 2025 и 2026 г., представяне на референтен номер на основния сертификат за идентификация и процедури по прилагане на средства за мониторинг в Горската схема.

- Работна група по „Генетични ресурси и иновации в селското стопанство“ (Горски ресурси) към Съвета на ЕС – онлайн заседания на 27.05.2024 г., 14.06.2024 г., 27.09.2024 г.; присъствено участие на 15 – 16.02.2024 г., 07 – 08.05.2024 г., 10.07.2024 г., 24 – 25.10.2024 г., Брюксел, Белгия. Разглеждане на предложение за Регламент на Европейския парламент и на Съвета на ЕС относно производството и предлагането на пазара на горски репродуктивен материал, за изменение на Регламенти (ЕС) 2016/2031 и 2017/625 на Европейския парламент и на Съвета на ЕС и за отмяна на Директива 1999/105/ЕО на Съвета на ЕС; подготовка за участие в Годишна среща на ОИСР и други.

- 8-а сесия на Междуправителствената техническа работна група

по горските генетични ресурси за прехрана и земеделие към ФАО, 26 – 28.11.24 г., Рим, Италия. Финализиран е Вторият доклад за състоянието на световните горски генетични ресурси и прилагането на Глобалния план за действие за опазване, устойчиво използване и развитие на горските генетични ресурси.

- Годишна работна среща по Схемата за горски семена и растения към ОИСР, Париж, Франция, 01 – 02.10.2024 година. Обсъждане на въпроси, свързани с разработване на ръководство за смесване на партиди семена, соматичен ембриогенезис, референтен номер на сертификата за идентификация, еквивалентност между сертификата на ОИСР и ЕС, съвместен проект на ОИСР и EUFORGEN, работа по общата база данни на ОИСР/ЕК FOREMATIS.

- Работни срещи на експертно ниво по процеса „Горите на Европа“, 09 – 10.01.2024 г., Бон, Германия, и на 04 – 05.06.2024 г., Фрайзинг, Германия. Представяне на напредъка по изпълнение на Работната програма на процеса „Горите на Европа“ за периода 2021 – 2024 г. и подготвката на документните Решение и Декларация на 9-ата Министерска конференция (9МС). Присъствено участие в Министерска конференция на тема „Оформяме нашето бъдеще с устойчиви гори“, 01 – 02.10.2024 г., Кьонигсвинтер, Германия.

- Онлайн заседание на Експертната група за „Паневропейски механизъм за управление на риска в горите“ FoRISK към процеса „Горите на Европа“, 18.06.2024 година. Актуална информация относно министерското решение и бъдещето на Механизма за управление на риска в горите – FoRISK.

- Работни срещи на Работната група – Think thank (неформален форум за обсъждане на бъдещето на УУТ в Европа) към Министерския процес „Горите на Европа“, 11.12.2024 г., онлайн провеждане. Обсъждане на въпроси, засягащи актуална информация за процеса и бъдещето му председателство; преглед и стимул за по-нататъшна работа по критериите и индикаторите; презентация за статуквото на политиките на ЕС в областта на горите и други.

- Работни срещи на Екипа от специалисти (ToS SFM) по устойчиво управление на горите към ИКЕ на ООН – участие в присъствена среща на 17 – 19.04.2024 г., Ларнака, Кипър, относно критериите и индикаторите за устойчиво управление на горите.

- Подгрупа по горска педагогика към Горската комуникационна мрежа към ИКЕ на ООН – ФАО, 18 – 19.04.2024 г., Виена, Австрия. Дискутиране на общите и политическите възможности за бъдещето на горската педагогика в Европа (работата на подгрупата по горска педагогика).

Във връзка с необходимостта от предоставяне на информация към организации на ЕС и други международни организации бяха осъществени следните дейности:

- Предоставена е информацията относно наличните данни за горското стопанство в България и са изготвени корекции и позиции по въпросниците на Евростат – Съвместен въпросник за горския сектор

(JFSQ) и Европейски горски сметки (EFA).

- Изготвени и предоставени са въпросниците за докладване по качествените и количествените индикатори за устойчиво управление на горите, както и доклад за изпълнение на националните ангажменти по процеса „Горите на Европа“.

- Осигурено е участие в среща относно икономическите сметки за екосистемите в НСИ във връзка с изпълнение на ангажиментите по Регламент (ЕС) № 691/2011 относно Европейските икономически сметки за околната среда – София, 16.12.2024 година.

- ИАГ участва в процеса по изготвяне на информация за горския сектор във връзка с присъединителния процес на Република България към Организацията за икономическо сътрудничество и развитие (ОИСР), както и в представяне на състоянието на горското стопанство в рамките на работна онлайн среща на 19.11.2024 година.

Във връзка с развитието на двустранното и многостранното международно сътрудничество са извършени следните по-важни дейности:

- В периода 02 – 05.09.2024 г. в Юндола е организиран и проведен 18-ият Европейски конгрес по горска педагогика на тема „Европейските гори, засегнати от пожари, суша и бури – предизвикателство за горската педагогика“. В работата на Конгреса участваха общо 112 експерти от 10 европейски държави.

Осигурено е участие в следните по-важни присъствени и онлайн мероприятия:

- Международни ловни изложения: „Лов и куче“ в Дортмунд, Германия, 30.01. – 04.02.2024 г., Die Hohe Jagd & Fischerei в Залцбург, Австрия, 22 – 25.02.2024 г., както и на „Природа, лов, риболов“, Пловдив, 03 – 07.04.2024 година.

- Работна среща с експерта и съветник на Агенцията по въпросите за управление на риска от природни бедствия г-р Хироши Наката, Балкански офис на Японската агенция за международно сътрудничество (JICA) – ИАГ, 26.02.2024 година.

- Работна среща на заместник-министъра на земеделието и храните с представители на Дрезденския технически университет в МЗХ, София, 22.03.2024 година. По време на срещата беше обсъдено дългосрочното взаимноизгодно научно-практическо сътрудничество за съвместно преодоляване на трудностите и предизвикателствата, произтичащи от решенията на ЕС за Зеления пакт до 2050 година.

- Работна среща с делегация от Република Полша, 14.06.2024 г., София. Лесовъдите обсъдиха и обмениха опит по въпроси, свързани с националната горска инвентаризация, борбата с горските пожари, управлението и опазването на горите, работата с обществеността и с подрастващите по методите на горската педагогика.

- Годишната конференция на Асоциацията на европейските държавни горскостопански организации (EUSTAFOR), 13.06.2024 г., Гданск, Полша. Ежегодно събитието осигурява възможност за осъществяване на срещи и обмяна на опит между ръководителите на държавните горски ведомства в Европа, като същевременно бе отбелязана и 100-годишнината на полското държавно горско предприятие Lesy Państwowe.

- Работна среща на генералните директори по горско стопанство от държавите членки на ЕС на тема, свързана с устойчивостта на горите в условия на силно засушаване, 09 – 11.09.2024 г., Лакителек, Унгария.

- Неформална среща на ръководителите на ловните администрации на държавите членки на ЕС, 24 – 27.09.2024 г., Вашарошнамени, Унгария. Обсъждане на актуални международни проблеми, свързани с управлението на дивата природа, като състоянието на популациите на едрите хищници, конфликта човек – хищник, ловната комуникация и други.

- Първа среща на Националния комитет от заинтересовани страни по въпросите на екосистемните услуги и базираните на доказателства решения за природната среда по проект SELINA (Science for Evidence-based and Sustainable Decisions about Natural Capital project) – „Наука за основаващи се на доказателства устойчиви решения относно природния капитал“ – присъствено на 19.01.2024 г., София.

- Еднодневна експертна дискусия за политики и практики за възстановяване на горите, организирана в контекста на проекта SUPERB за научни изследвания и иновации на ЕС „Хоризонт 2020“, 15.02.2024 г., Брюксел, Белгия. Участие и в семинар по проект SUPERB – „Системни решения за мащабиране на спешно възстановяване на свързаните с горите биоразнообразие и екосистемни услуги“ по програма „Хоризонт 2020“ на ЕС с цел намиране на решения по проект SUPERB – „Политически и практически семинар за успешно възстановяване на горите“, 21.10.2024 г., Прага, Чешка република.

- Уебинар на тема „Картиране на първични и стари гори: методологии и напредък“, 05.03.2024 г., организиран от Европейската комисия.

- Уебинар на тема „Ускорено опознаване на пропуските в знанията, идентифицирани при оценката на инвазивните чужди видове, и необходимостта от нови оценки“, организиран от Междуправителствената научно-политическа платформа за биоразнообразие и екосистемни услуги (IPBES), 11.03.2024 година.

- Уебинар „Преосмисляне на борбата с плевелите в градска среда: от глифозат до устойчиви решения“, организиран от Мрежата за пестициди в Европа (PAN Europe), 10.04.2024 година.

- Уебинар за актуализации на данните от Съвместния въпросник за горския сектор JFSQ за 2023 г. на ИКЕ на ООН, ФАО, Евростат и Международната организация за тропически дървен материал, 12.04.2024 година.

- Уебинар на тема „В центъра на генетичното разнообразие: неизбежен съюзник в адаптирането на горите към сушата“, организиран от процеса „Горите на Европа“, проект FORGENIUS, EUFORGEN, на Европейския институт за гората и механизма FoRISK, 15.04.2024 година.

- Уебинар на тема „Управление на запасите от горивни материали за намаляване на риска от горски пожари и опазване на околната среда“, 25.04.2024 година. Проучване на синергиите и потенциалните дисфункции в практиките за управление на горивните материали, насочени към намаляване на риска от увреждащи горски пожари и опазване на биоразнообразието и околната среда, организиран от про-

ект Firelogue, изпълняван по програма „Хоризонт 2020“ на ЕС, процеса „Горите на Европа“ и механизма FoRISK.

- Уебинар на тема „Адаптиране на горите към сушата в Европа – практически стратегии“. Разглеждане на екстремното засушаване през 2018 г. в Централна Европа и неговото опустошително въздействие върху буковите гори и обсъждане на потенциала за възстановяване от стреса от суша и други въпроси, организиран от процеса „Горите на Европа“, 17.05.2024 година.

- Теренно посещение в Швейцария за обмяна на опит с експерти от Изследователския институт за гори, сняг и ландшафт (WSL) и получаване на насоки за стартиране на Национална горска инвентаризация в България, 20 – 23.05.2024 г., Бирменсдорф, Швейцария.

- Среща на председателството на Съюза на европейските лесовъдци (СЕЛ) и работно посещение по покана на Камарата на инженерите по горско стопанство в Република Турция (ОМО) и Генералната дирекция по горите на Република Турция, 19 – 22.05.2024 г., Анкара, Турция. Обсъждане на организационни въпроси на Съюза и предстоящата годишна среща на СЕЛ през септември в Люксембург.

- Работна среща и обучение на Мрежата за горски инвазивни видове за Европа и Централна Азия (REUFIS), 04 – 06.06.2024 г., Скопие, Република Северна Македония. Обсъждане на връзката между инвазивните видове и градското горско стопанство с фокус върху ролята на озеленяването на градовете в установяването и разпространението на инвазивни видове.

- Демонстрационен уебинар на инструмент SustainEnBio за оценка на биомаса за енергия в рамките на проект LIFE Bio-Balance project – Енергийна агенция – Пловдив, 04.06.2024 година. Проектът цели да подпомогне държавите членки на ЕС в преминаването към нисковъглеродна и устойчива икономика, като гарантира, че твърдата биомаса се произвежда и използва устойчиво на местно и национално ниво.

- 12-ата годишна конференция на Центъра за изследване, изграждане и усъвършенстване на способностите на НАТО за управление на кризи и реагиране при бедствия и 3-ата Международна конференция за опазване на околната среда и рискове от бедствия, 04.06.2024 г., офис на Центъра на НАТО за управление на кризи и реагиране на бедствия в София.

- Пета международна конференция на Динарско-Балканско-Пиндоската платформа с домакин Министерството на околната среда и водите и Изпълнителната агенция по горите, България, в сътрудничество с Платформата на ЕС за съвместно съжителство на хора и едри хищници, Секретариата на Бернската конвенция и с подкрепата на Съюза на ловците и риболовците в България и WWF Adria – София, 11 – 13.06.2024 година. Обект на обсъждане бяха предизвикателствата пред управлението на едни от най-емблематичните биологични видове едри хищници – кафява мечка, вълк и рис.

- Уебинар по проект INTERCEDE (2024 – 2028 г.), насочен към напредък в прилагането и ефективността на пазарно-базирани инструменти (MBI) и плащане за екосистемни услуги (PES) в европейските екосистеми в горите.

● Работна среща със Звеното за връзка в Бон към процеса „Горите на Европа“, свързана с механизма FoRISK. Обсъден бе напредъкът по подготовка на 9-ата Министерска конференция и участието на Република България в нея. Представена бе концепцията на Механизма и бяха обсъдени възможностите за принос към работата му – финансов и нефинансов, 07.08.2024 г., онлайн среща.

● Участие в Годишна среща на ръководството на СЕЛ, 19 – 22.09.2024 г., Люксембург, Люксембург. По време на XXVI годишна среща са дискутирани теми, свързани с участието на представители на СЕЛ в срещите на Европейската комисия по проблемите на управлението и опазването на горите в Европа, въпросите на горската сертификация, горската педагогика, обществения диалог за горите и въвличането на заинтересованите страни в управлението на горите.

● Серия уебинари, 24 – 26.09.2024 г., организирани от Международната конвенция за защита на растенията (ICCP), с подкрепата на Организацията по прехрана и земеделие (FAO). В трите дена са представени данни за климатичните промени и последствията от тях за растенията.

● Среща по програмата Exchange of experts за обмен на експерти по гражданска защита към Европейската комисия, свързана с горските пожари, проведена в Центъра за изследване и тестване на горски пожари CEREN в Марсилия, Франция, 07 – 11.10.2024 година.

● Работна онлайн среща на Общността за обмен на добри практики по проект „Възстановяване на влажните зони и заливните равнини на р. Дунав чрез системни, ангажирани от общността и устойчиви иновативни действия (DaWetRest)“, съфинансиран от ЕС, 11.10.2024 година.

● Международната конференция „Възстановяване на горски местообитания“, организирана по проект LIFEReforest – „Възстановяване на екосистеми“, изпълняван от Югозападното държавно предприятие – Благоевград, в партньорство с WWF – България, с финансовата подкрепа на програма LIFE Nature на Европейската комисия, София, 16 – 17.10.2024 година.

● Семинар за контролирани пожари, организиран от Регионалния център за наблюдение на пожари, Скопие, Република Северна Македония, съвместно със Службата по горите на САЩ, 12 – 15.11.2024 година.

● Уебинар на тема „Ясеновият агрилус (*Agrilus planipennis*) в региона на ЕРРО – готовност на страните за въздействие върху бъдещото му разпространение“, организиран от Европейската и Средиземноморската организация за растителна защита (ЕРРО), 05.12.2024 година.

● В допълнение е извършен текущ контакт и обмен на информация с държавите от Балканския полуостров, свързан с горското и ловното законодателство и тяхното прилагане, включително чрез изготвяне на седмична справка за разпространението на африканската чума по свинете на международно ниво и на двуседмични справки за новините, отнасящи се за горите и горското стопанство, от страните на Балканския полуостров.

Изпълнение на стратегически дейности и приоритети в горския сектор чрез проекти, финансирани от ЕС и други международни донори

През 2024 г. на заседания на Комисията за разглеждане на проектни идеи и проектни предложения в ИАГ, с които се кандидатства за финансиране по оперативни програми на ЕС и други международни финансови механизми, са разгледани общо 12 проектни идеи и предложения, представени от ИАГ (2 бр.) и от структурите на ИАГ (10 бр.). Изготвени са съответните писма за подкрепа. От подадените впоследствие 9 проектни предложения 2 са одобрени, 3 са в процес на оценяване и 4 не са одобрени.

Разработени проектни предложения от ИАГ през 2024 г.

- Актуализация и подаване на проектно предложение „Планове за действие за устойчиво управление на горските генетични ресурси и за развитие на устойчива и съвременна лесозащитна дейност в България“ по линия на Инструмента за техническа подкрепа (ИТП) на Европейската комисия за 2025 година. Основните резултати, които се цели да се постигнат с проектното предложение, са разработване на два плана за действие, отговарящи на съвременните условия на средата и определящи основни цели и мерки за устойчиво развитие и управление на горските генетични ресурси и за развитие на устойчива и съвременна лесозащитна дейност в България.

Текущо изпълнявани през годината проекти:

- Проект „Мерки за опазване на малкия креслив орел и неговите местообитания в България“ по програма LIFE на Европейския съюз получи одобрение от ЕК за удължаване с една година – до 01.08.2025 г. – на изпълнението на проекта от страна на ИАГ в партньорство с ЮИДП, СИДП и БДЗП, като през 2024 г. бяха организирани и проведени: обучение по прилагане и контрол на методиката за оценка на възобновяването и развитието на пограса; обучение по методите на Саарландския метод за нелесовъди; национално и регионално съвещание по стопанисване и контрол в горските територии и планирани за изпълнение събития. Продължи работата по разработване на Регионална програма за полезащитните горски пояси, текущо се извършва мониторинг на вида и неговите местообитания.

- Проект „Подпомагане на страните от Централна и Източна Европа при разработване на стратегии и планове за действие за биоикономика“ – SEE2AST по програма „Хоризонт Европа“ на Европейския съюз в направление биоикономика. ИАГ в партньорство в консорциум от 17 гържави бенефициенти продължи активното изпълнение на дейности, като някои от тях са: участие в работни срещи на консорциума (27 – 28.02.2024 г. във Варшава, Полша, и на 18 – 20.09.2024 г. във Вагенинген, Нидерландия); организирани и провеждани на втори семинар от серия национални семинари по проекта и трето заседание на Работната група (хъб) по биоикономика, създадена по запеведи на министъра на земеделието и храните; онлайн участия в други 9 международни мероприятия по биоикономика и в 2 работни срещи в София с представители на екипа в Института по аграрна икономика по управление и изпълнение на проект BOOST4BIOEAST; участие с научна статия на тема „Принос за развитието и разработването на стратегически документи за биоикономиката в България чрез участие в инициати-

ви и проекти“ в XXVI Международна научна конференция „Управление и устойчиво развитие“ на Лесотехническия университет и УОГС „Георги Аврамов“ – Юндола, 2024 година.

- Проект „Към климатично интелигентна горска свързаност за едри хищници в Балкано-Карпатския регион (ForestConnect)“ с водещ партньор WWF – България, по програма Интеррег „Дунавски регион“ 2021 – 2027 година. ForestConnect има за цел да осигури устойчиви на климата горски коридори за едрите хищници за придвижване през границите в региона на Балканите, Карпатите и Динарските планини. Текущо се участваше в редовни срещи на проектните ръководители и координаторите на проекта. Взето е участие и в двугодишната работна среща на ръководството по проекта, заседание на Надзорния комитет и в работна среща на Стратегическата експертна група на проекта.

- Проект OptFORESTS „Използване на горските генетични ресурси за увеличаване на възможностите в контекста на екологичните и социални предизвикателства“ се изпълнява от ИАГ чрез ГСС – София, и 18 проектни партньора от Европа по програма „Хоризонт Европа“ на ЕС. През 2024 г. по проекта е работено основно в частта по събиране на семена и производство на фиданки за създаването на географска култура от 5 дървесни вида от осем произхода. Измерени са географски култури от бял и черен бор на територията на ДГС – Ихтиман. Извършен е анализ на производството на фиданки в горските разсадници в страната и са взети три полуструктурирани интервюта с мениджъри на горски разсадници. По време на международното изложение „Природа, лов, риболов“ са представени постигнатите досега резултати от проекта и е проведена среща със заинтересованите страни. Взето е участие в годишна среща по проекта в Прага, Чешка република, която е проведена в периода 17 – 19.09.2024 година.

- Експертно участие в проект „Енергийна статистика: подкрепа за Енергийния съюз и допълнително деагрегиране на крайното потребление на енергията“, изпълняван от Националния статистически институт.

Няма приключили проекти на ИАГ през 2024 г.

Обучения, участие в експертни съвети, работни групи и други

- Изготвени и утвърдени са Годишни програми за обучение и професионално и служебно развитие на служителите от ИАГ и нейните структури за 2024 г., както и техни отчети.

- С оглед изпълнението на Годишните програми за обучение и професионално и служебно развитие на служителите от ИАГ и нейните структури за 2024 г. резултатите са: в ИАГ са заложили 61 обучения от каталога на ИПА за 92 служители и са проведени 59 обучения за 89 служители. Предвидените от ИАГ специализирани обучения са 20, проведени са 26 за 57 служители (в случай че един служител участва в повече от едно обучение, той се брои като отделен участник за всяко едно от тях).

- В структурите на ИАГ са проведени следните обучения: в РДГ са проведени 190 обучения към ИПА за 297 служители и 211 специализирани за 1187 служители; в ДПП са проведени 69 обучения към ИПА за 82 служители и 36 специализирани за 63 служители; в ЛЗС и ГСС са проведени 25 обучения към ИПА за 47 служители и 15 специализирани за 66 служители (в случай че един служител участва в повече от едно обучение, той се брои като отделен участник за всяко едно от тях). Обученията се провеждат с цел усъвършенстване и постоянно развитие на компетентността, професионалните знания, умения и квалификация на служителите чрез поддържане и повишаване на професионалната компетентност през целия период на кариерното им развитие за подобряване на ефективността при изпълнение на дейностите им.

- В ИАГ и нейните структури са проведени общо 545 мероприятия по горска педагогика с участието на над 18 000 деца.

Осигурено е експертно участие на служители от ИАГ в следните работни форуми и събития (в т.ч. онлайн):

- Висшия експертен екологичен съвет към МОСВ, Междуведомствената комисия за приемане на екологични оценки и Националният съвет за биологично разнообразие.

- Комитета за наблюдение на Програма „Околна среда“ 2021 – 2027 година.

- Комитета за наблюдение на Програмата за развитие на селските райони 2014 – 2020 г., както и на Стратегическия план за развитие на земеделието и селските райони 2023 – 2027 година.

- Постоянната работна група към Съвета за развитие за отчитане на напредъка по изпълнението на Целите на ООН за устойчиво развитие.

- Работната група 20 по околна среда към Съвета по европейските въпроси.

- Експертната работна група по проект „Енергийна статистика: подкрепа за Енергийния съюз и допълнително деагрегиране на крайното потребление на енергията“, изпълняван от Националния статистически институт.

ЛОВНО СТОПАНСТВО И ОПАЗВАНЕ НА ДИВЕЧА

За периода 1 януари – 31 декември 2024 г. в съответствие със задачите и функциите на отдел „Ловно стопанство“ са извършени следните дейности, свързани със стопанисването и ползването на дивеча в страната:

- Участие на експерти в работна група по изработването на проект и последвало изменение на Правилника за прилагане на Закона за лова и опазване на дивеча.

- Участие на експерти в работна група по изработването на проект на изменение и последвало изменение на Тарифата на таксите, които се събират по Закона за лова и опазване на дивеча.

- Участие в главен одит на Европейската комисия за мерките за борба с болестта африканска чума по дивата свиня.

- Участие в заседания на междуведомствени работни групи съвместно с МОСВ, общини и НПО за опазването на вида кафява мечка.

- Участие в работна група съвместно с МОСВ и ГД „Национална полиция“ за превенция на браконьерските прояви и използването на оловни сачми във влажните зони.

- Участие в заседание на междуведомствени работни групи съвместно с МОСВ и НПО за бъдещото стопанисване и ползване на балканската дива коза.

- Участие в работна група по разработване на изменение и допълнение на Наредба № 6 от 2007 г. за условията и реда за пасищно отглеждане на свине от източнобалканската порода и нейните кръстоски.

- Съвещание с експертите по ловно стопанство от ИАГ, РДГ, МЗХ, ДП, АТУ, НАРС – САРБ, БАРС и БДЗП.

- Среща с Изпълнителната агенция по околната среда за предстоящия мониторинг и пробосъбиране за определяне на числеността на мечката в България.

- Организация и провеждане на заседания на Ловния съвет към ИАГ.

- Организация и представяне на България в международните ловни изложения в Дортмунд – Германия, Залцбург – Австрия, и Вараждин – Хърватия.

- Организация и провеждане на изложението „Природа, лов, риболов“ – 2024 г., в Пловдив.

- Участие в конференция на Динарско-Балканско-Пингоска платформа за управление на едрите хищници, провела се в София.

- Предоставяне на данни на ЕК относно лова, управление на местообитанията, мониторинг и изследвания на популацията на гургулицата (*Streptopelia turtur*) на територията на Република България за 2024 година.

- Кореспонденция във връзка с продължаване на дейностите по мониторинг по „Методика за наблюдение на гургулицата и пъдпъдъка и прилагането на територията на Република България“.

- Участие в работна среща в Унгария на директорите по ловно стопанство от държавите членки на ЕС. Обсъждане на актуални международни проблеми, свързани с управлението на дивата природа, като състоянието на популациите на едрите хищници, конфликта човек – хищник, ловната комуникация и други;

- Предоставяне на информация във връзка с одит за установяване на фактите в България от Дирекция F „Одиги и анализи в областта на здравето и храните“, ГД „Здравеопазване и безопасност на храните“ към ЕК с цел установяване на добри практики и пропуски в политическите действия по подхода „Едно здраве“, за да се намалят потенциалните рискове за животните, околната среда и хората от болестта инфлуенца по птиците.

- Организация и провеждане на съвместни обучения с РДГ и БАБХ сред ловците за ограничаване на разпространението на африканската чума по свинете, болестта инфлуенца по птиците, както и спазване на

мерките за биосигурност с цел ограничаване на разпространението им.

- Организиране и провеждане на проверки по изпълнението на договорите, с които се предоставя стопанисването и ползването на дивеча на ловните сдружения.

- Организиране и провеждане на проверки по изпълнението на договорите в отдадените дивечовъдни участъци към ДГС.

- Проверки на фермите за производство на дивеч за разселване.

- Участие в национални съвещания, организирани от НАРС – САРБ, в Пловдив и Плевен.

- Администриране на процеса и извършване на проверки на изпити за придобиване на право на лов в ловните сдружения по време на изпитната сесия.

- Изготвяне на анализ и доклад до министъра на земеделието и храните за резултатите от проверките по изпълнение на договорите за съвместна ловностопанска дейност в 20 държавни ловни стопанства.

- Изготвяне на анализ и доклад до министъра на земеделието и храните за резултатите от проверките по изпълнение на договорите за стопанисване и ползване на дивеча в 6 дивечовъдни участъка към държавните горски стопанства.

- Издаване на разрешителни за научноизследователска дейност.

- Категоризиране на ловни бази в ДАС, ДГС и ДУ.

- Издаване на разрешения за ползване на глухар.

- Издаване на разрешителни за дерогация на кафява мечка, разрешителни за улавяне и преместване и отказ за издаване на разрешително за отстрел.

КАСОВО ИЗПЪЛНЕНИЕ НА БЮДЖЕТА, НА СМЕТКИТЕ ЗА СРЕДСТВА ОТ ЕВРОПЕЙСКИЯ СЪЮЗ И ЧУЖДИТЕ СРЕДСТВА И УПРАВЛЕНИЕ НА СОБСТВЕНОСТТА НА ИЗПЪЛНИТЕЛНАТА АГЕНЦИЯ ПО ГОРИТЕ

През 2024 г. усилията на Дирекция „Финанси и управление на собствеността“ в Изпълнителната агенция по горите бяха насочени към изпълнение на поставените цели в областите бюджет, счетоводство и управление на собствеността:

1. Финансово осигуряване на дейността на Изпълнителната агенция по горите, регионалните дирекции по горите (РДГ) и специализираните териториални звена (СТЗ) и провеждане на последователна политика на ефективност, ефикасност и икономичност при разходване на средствата по бюджета и средствата по програми на ЕС и други международни донори.

2. Разработване и прилагане на единна методология по счетоводство, управление на бюджетния процес, финансово управление и контрол в ИАГ и нейните структури.

3. Осигуряване на ефективно и ефикасно стопанисване и управление на държавната собственост, предоставена на ИАГ и нейните структури.

4. Провеждане на ефективна политика за професионално развитие

на служителите от Дирекция „Финанси и управление на собствеността“ в Изпълнителната агенция по горите и нейните структури.

Бюджет

С Постановление на Министерския съвет № 13 от 29.01.2024 г. за изпълнението на държавния бюджет на Република България за 2024 г. (ПМС № 13/2024 г.) бюджетът на Агенцията е разпределен по бюджетни програми и по показатели, съставляващи бюджетните програми (персонал, издръжка, капиталови разходи и индивидуални показатели (членски внос и субсидии), и е част от бюджета на Министерството на земеделието и храните.

С писмо № 9113-3/16.02.2024 г. Министерството на земеделието и храните е одобрило бюджета на Изпълнителната агенция по горите по програма и по показатели за приходи и разходи – за персонал, разходи за дейността (издръжка), членски внос и максимални размери на новите задължения за разходи, които могат да бъдат натрупани през 2024 година. Утвърдените средства са в рамките на политика „Съхраняване и увеличаване на горите и дивеча“, структурирана в две програми:

- Бюджетна програма „Специализирани дейности в горските територии“.

- Бюджетна програма „Планиране, опазване от посегателства, пожари и лесозащита“.

Определеният бюджет за 2024 г. на Изпълнителната агенция по горите от Министерството на земеделието и храните е разпределен и утвърден от изпълнителния директор на ИАГ между ИАГ и разпоредителите с бюджет от по-ниска степен в съответствие с приоритетите на Агенцията.

Отчетът за степента на изпълнение на утвърдената политика на Изпълнителната агенция по горите съдържа информация за събраните приходи и всички разходи по двете програми.

Отчетът за всяка една отделна програма съдържа консолидирана информация за извършените разходи през 2024 година.

Отчет на основните параметри на бюджета на ИАГ

I. Бюджетна програма „Специализирани дейности в горските територии“

1. Финанси, счетоводство и финансово управление

За изпълнение на целите, свързани с финансовото осигуряване на дейността на ИАГ и разпоредителите с бюджет от по-ниска степен и провеждане на последователна политика на ефективност, ефикасност и икономичност при разходване на средствата по бюджета и сметките за средствата от Европейския съюз, бяха извършени следните дейности:

На база утвърдения бюджет за 2024 г. от Министерството на земеделието и храните изпълнителният директор на ИАГ утвърди със Заповед № ЗАП-213/26.02.2024 г.:

- Разходи по бюджетите по Програма „Специализирани дейности в

горските територии“ на ИАГ и разпоредителите с бюджет от по-ниска степен.

- Разходи по бюджетите на регионалните дирекции по горите по програма „Планиране, опазване от посегателства, пожари и лесозащита“ и

- Разчет на други сметки за средства от Европейския съюз на Изпълнителната агенция по горите, ДПП „Персина“ и ДПП „Сините камъни“.

В изпълнение на указания на Министерството на финансите и Министерството на земеделието и храните Дирекция „Финанси и управление на собствеността“ представи в Министерството:

- ежемесечните, примесечните и годишния отчет за касовото изпълнение на бюджета, на средствата от ЕС и на чуждите средства, приложения и разшифровки към тях от структурите на ИАГ и 33 разпоредители с бюджет от по-ниска степен;

- примесечни и годишни обобщени оборотни ведомости на ИАГ и 33 разпоредители с бюджет от по-ниска степен;

- отчета за степента на изпълнение на програмния бюджет на Изпълнителната агенция по горите;

- изготвянето и представянето на отчетите за касово изпълнение, оборотните ведомости и отчета за степента на изпълнение на политиката и програмите на ИАГ са осъществявани при спазване на методологията на отчетността на Министерството на финансите и указания на Министерството на земеделието и храните.

Засилен бе контролът при извършването на разходите по бюджета, осъществявани чрез Системата за електронни бюджетни разплащания (СЕБРА).

Изготвената през март 2024 г. бюджетна прогноза на Агенцията за периода 2025 – 2027 г. е представена в Министерството на земеделието и храните, през септември е представен проектобюджет за 2025 г. и е актуализирана бюджетна прогноза за периода 2026 – 2028 г. в определените срокове.

В съответствие с изискванията на Закона за публичните финанси и указанията на Министерството на финансите и Министерството на земеделието и храните в определените срокове бяха изготвени необходимите предложения до МЗХ за корекции по бюджета на ИАГ и разпоредители с бюджет от по-ниска степен.

Методология

За изпълнение на целите, свързани с разработване и прилагане на единна методология по счетоводство, управление на бюджетния процес и финансово управление и контрол в ИАГ и нейните структури, Дирекцията разработи Указания за изпълнение на бюджета на Изпълнителната агенция по горите и нейните структури и на сметките за средства от Европейския съюз за 2024 г., одобрени със Заповед № ЗАП-213/26.02.2024 г. на изпълнителния директор на ИАГ.

Стопанисване и управление на собствеността

През 2024 г. дейността на Дирекция „Финанси и управление на собствеността“ бе насочена за осигуряване на ефективно и ефикасно стопанисване и управление на държавната собственост, предоставена на ИАГ и нейните структури.

1. Изпълнени са основните задължения, свързани със стопанисването и управлението на собствеността на ИАГ и нейните структури, в т.ч.:

- изготвяне на проекти на актове за разпореждане с недвижимо имущество;

- окомплектоване на преписки до областни управители за актуване на имоти, които не са горски територии и са предоставени за управление на ИАГ и нейните структури.

2. Събрана е база данни за застрахованата двигима и недвижима собственост, предоставена за управление на ИАГ и нейните структури.

3. При усвояване на капиталовите разходи е осъществен текущ контрол от Изпълнителната агенция по горите.

4. Организирано е съхраняването и стопанисването на имуществото на Изпълнителната агенция по горите.

5. На основание Заповед № ЗАП-1067/14.11.2024 г., изменена със Заповед № ЗАП-1282/27.12.2024 г., за периода 20.11.2024 – 10.01.2025 г. се извърши пълна инвентаризация на активите, пасивите, касата, материалните запаси, разчетите в Изпълнителната агенция по горите във връзка с изготвянето на Годишния финансов отчет за 2024 година.

6. В изпълнение на Заповед № САГ24-РА-20-20/03.04.2024 г. на главния архитект на Столична община, Направление „Архитектура и градоустройство“, ще се предприемат действия по поправяне и заздравяване на четири сгради – публична държавна собственост, с административен адрес: ул. „Антим I“ № 17, София.

Сградите заедно с поземления имот, върху който са разположени, на основание чл. 14 от ЗДС са с предоставени права за управление на Министерството на земеделието, храните и горите за нуждите на Изпълнителната агенция по горите, съгласно Акт № 10076 за публична държавна собственост от 11.03.2019 г., издаден от областния управител на Софийска област.

Приходи

Общият размер на постъпилите в Агенцията приходи за 2024 г. е 7 012 548 лв. при планирани 9 542 000 лева. Съгласно Закона за горите основните функции на Агенцията са контролни, което е и причина за невъзможност за акумулиране на приходи в по-големи размери.

Отчетени са приходи, както следва:

- Приходи и доходи от собственост (§24-00), които за отчетния период са в размер на 285 498 лева.

– Приходи от държавни такси (§25-00), които за отчетния период са в размер на 4 376 403 лв., постъпили съгласно Тарифата за таксите, които се събират в системата на Изпълнителната агенция по горите, приета с ПМС № 223/19.06.2024 г. и Постановление № 307/30.08.2024 г. за изменение и допълнение на Тарифата за таксите, които се събират по Закона за лов и опазване на дивеча, приета с Постановление № 283 на Министерския съвет от 2000 година.

– В резултат на изпълнение на контролните функции на Агенцията, вменени ѝ със Закона за горите, са реализирани приходи от глоби, санкции и наказателни лихви по влезли в сила наказателни постановления и от продажба на отнети в полза на държавата вещи (§28-00) в размер на 1 427 589 лева.

– Постъпленията от продажбата на нефинансови активи – транспортни средства, нематериални дълготрайни активи (сервитутни) и земя (§40-00), възлизат на 1 218 219 лв., в т.ч. са преписки по §123 по отменения Закон за горите.

– Във връзка със сключени споразумения за сътрудничество и дарителска кампания, дирекции на природни паркове отчитат по §45-00 – „Помощи и дарения от страната“, и по §46-00 – „Помощи и дарения от чужбина“, приходи в размер на 222 929 лева.

Разходи

Определените за 2024 г. разходи на Агенцията за изпълнение на Бюджетна програма „Специализирани дейности в горските територии“ и Бюджетна програма „Планиране, опазване от посегателства, пожари и лесозащита“ са в размер на 39 474 300 лева.

През 2024 г. утвърденият окончателен бюджет на Изпълнителната агенция по горите е в размер на 47 114 351 лв., отчетени са общо разходи в размер на 47 114 351 лева.

2.1. Персонал

Първоначално утвърдените разходи за персонал на Агенцията от МЗХ са в размер на 29 703 000 лв. за общата численост – 1261 щатни бройки по Устройствения правилник на Агенцията.

Таблица 8

ПОКАЗАТЕЛИ	Окончателен бюджет 2024 г., лв.	Отчет към 31.12.2024 г., лв.
1. Разходи за персонал (заплати, други възнаграждения и осигурителни вноски)	32 481 680	32 481 680

Министерството на земеделието и храните извърши промени по бюджета на Изпълнителната агенция по горите за 2024 г. в изпълнение на Постановление № 115 от 23.04.2024 г. за одобряване на допълнителни разходи по бюджета на Министерството на земеделието и храните за 2024 г. във връзка с Постановление № 79 на Министерския съвет от 2024 г. за преодоляване на диспропорции във възнагражденията на персонала в бюджетните организации, включително за увеличаване на възнагражденията на персонала. Предвид изложеното Дирекция „Финанси и управление на собствеността“ извърши промени по бюджета на ИАГ и нейните структури.

В изпълнение на Закона за държавния бюджет и Наредбата за заплатите на служителите в държавната администрация средствата за персонал в Изпълнителната агенция по горите и нейните структури по окончателен бюджет за 2024 г. по §01-00, §02-00 и §05-00 възлизат на 32 481 680 лв., в т.ч.:

- по §01-00 „Заплати и възнаграждения за персонала, нает по трудови и служебни правоотношения“ – 25 020 018 лева;
- по §02-00 „Други възнаграждения и плащания за персонала“ – 937 275 лв., в т.ч. 245 585 лв. са обезщетения по Кодекса на труда и Закона за държавния служител;
- по §05-00 „Задължителни осигурителни вноски от работодатели“ – 6 524 387 лева.

По отчетни данни към 31.12.2024 г. заетите щатни бройки в ИАГ и нейните структури са 972, в това число:

- служители по трудови правоотношения – 531 щатни бройки;
- служители по служебни правоотношения – 441 щатни бройки.

Средната годишна брутна заплата възлиза на 25 927 лв., а месечната – 2161 лева.

2.2. Разходи за издръжка

По Бюджетна програма „Специализирани дейности в горските територии“ утвърденият окончателен бюджет на ИАГ и структурите за издръжка и други текущи разходи (включващи §10-00 „Издръжка“ и §46-00 „Разходи за членски внос и други нетърговски организации и дейности“) и §19-00 „Данъци такси и административни санкции“ е на стойност 7 181 476 лева.

Изпълнителната агенция по горите извършва разходи за членски внос в нетърговски организации и дейности, както следва:

● Към „Асоциация на Дунавските паркове“, съгласно подписан Учредителен договор и Резолюция за членски внос на две дирекции – ДПП „Персина“ и ДПП „Русенски Лом“ (по §46-00), в размер на 2300 лв. Към 31.12.2024 г. изразходените средства са в размер на 2026 лв. и са отчетени във ведомствени разходи.

● Заложените в бюджета на ИАГ за 2024 г. администрирани разходи по §46-00 „Разходи за членски внос и участие в нетърговски организации и дейности“ в размер на 3400 лв. са във връзка с дължими към Организацията за икономическо сътрудничество и развитие (ОИСР) съгласно Наредба

Таблица 9

ПОКАЗАТЕЛИ	Окончателен бюджет 2024 г., лв.	Отчет към 31.12.2024 г., лв.
РАЗХОДИ ОБЩО	47 114 351	47 114 351
в т.ч. Издръжка и други текущи разходи и §19-00 „Данъци, такси и административни санкции“ по Бюджетна програма „Специализирани дейности в горските територии“	7 181 476	7 181 476

№ 21/12.11.2012 г., (във връзка с членството на България в Схемата за сертификация на горски репродуктивен материал, предназначен за международна търговия). Към 31.12.2024 г. изразходените средства са в размер на 3392 лв. и са отчетени в администрирани разходи.

2.3. Разходи за инвестиции (капиталови разходи)

За 2024 г. капиталовите разходи по окончателен бюджет са 72 870 лв., разпределени както следва:

Таблица 10

ПОКАЗАТЕЛИ	Окончателен бюджет 2024 г., лв.	Отчет към 31.12.2024 г., лв.
КАПИТАЛОВИ РАЗХОДИ ОБЩО	72 870	72 870
по § 52-00 – придобиване на дълготрайни материални активи	71 700	71 700
по §§ 52-03 – придобиване на друго оборудване, машини и съоръжения	6300	6300
по §§ 52-19 – придобиване на други ДМА	65 400	65 400
§§ 53-00 – придобиване на нематериални дълготрайни активи	1170	1170
§§ 53-01 – придобиване на програмни продукти и лицензи за програмни продукти	1170	1170

Програма „Планиране, опазване от посегателства, пожари и лесозащита“

Разходи по програма „Планиране, опазване от посегателства, пожари и лесозащита“ за инвентаризация на горските територии, изработването на горскостопанските карти, плановете за ловностопанските дейности и за дейностите по опазване от пожари, при съобразяване с границите на горските териториални единици по (отчет) окончателен бюджет са на стойност 7 374 932 лева.

Таблица 11

ПОКАЗАТЕЛИ	Окончателен бюджет 2024 г., лв.	Отчет към 31.12.2024 г., лв.
РАЗХОДИ – ОБЩО, в т.ч.:	47 114 351	47 114 351
§ 10-00 „Издръжка“ по Бюджетна програма „Планиране, опазване от посегателства, пожари и лесозащита“	7 374 932	7 374 932

II. Касово изпълнение на сметките за средства от Европейския съюз (КСФ, РА, ДЕС и ДМП)

1. Приходи и финансираня

За бюджетната 2024 г. ИАГ и териториалните структури са получили приходи по §46-00 „Помощи и гарения от чужбина“ в размер на 363 382 лева.

2. Разходи

През 2024 г. ИАГ и териториалните структури са извършили разходи със средства от ЕС, както следва:

- Разходи за „Персонал“ общо 186 208 лв.
- Разходи за „Издръжка и други текущи разходи“ общо 178 417 лв.
- Капиталови разходи общо 69 275 лв.:
- по § 52-00 „Придобиване на дълготрайни материални активи“ – 69 275 лв., в т.ч.:
- по §§52-01 „Придобиване на компютри и хардуер“ в размер на 3275 лв.;
- по §§52-03 „Придобиване на друго оборудване машини и съоръжения“ – 66 000 лева.

ВЪТРЕШЕН ОДИТ

1. Планиране и отчитане на дейността по вътрешен одит

Изготвени са Стратегически план за дейността по вътрешен одит за периода 2024 – 2026 г. и Годишен план за 2024 година.

Изготвен е Годишен план за професионално обучение и развитие на вътрешните одитори за 2024 година.

Извършена е периодична самооценка и е осъществяван текущ надзор на дейността по вътрешен одит съгласно Програмата за осигуряване на качеството на одитната дейност.

Отчетено е изпълнението на Годишния план за дейността по вътрешен одит през първо и второ шестмесечие.

Изготвен е Годишен доклад за дейността на Звено „Вътрешен одит“, който е одобрен от изпълнителния директор на ИАГ и е изпратен на първостепенния разпоредител в изпълнение на нормативните разпоредби.

2. Одитни ангажименти

Основна дейност на Звено „Вътрешен одит“ е осъществяването на одитни ангажименти за даване на увереност и за консултиране. Целта е да се проверят и оценят управленските решения, свързани с организацията, планирането, управлението на дейностите и отчитане на бюджетните средства и средствата по фондове и програми на ЕС. Да се провери и оцени адекватността и ефективността на системите за финансово управление и контрол и законосъобразността при управление на имуществото.

През 2024 г. е планирано целите да бъдат постигнати чрез извършване на 13 одитни ангажимента за увереност в структури на Изпълнителната агенция по горите. Изпълнени са всички планирани одитни ангажименти за увереност.

Предприети са действия за повишаване на професионалните знания и умения на служителите в Звено за вътрешен одит. Предприети са действия за попълване на състава на Звено за вътрешен одит.

3. Констатации

В резултат от изпълнените одитни ангажименти са направени общо 93 констатации, от които 72 са свързани с нарушения на нормативни актове.

По време на одитните ангажименти ръководствата на одитираните обекти предприеха действия за отстраняване на констатираните пропуски.

За резултатите от одитните ангажименти са изготвени одитни доклади, които са връчени на изпълнителния директор на ИАГ и на ръководителите на одитираните обекти/процеси в определените срокове. Вzeti са предвид становищата, представени по предварителните одитни доклади.

4. Препоръки

4.1. Направени препоръки

През 2024 г. Звено „Вътрешен одит“ на Изпълнителната агенция по горите даде общо 104 препоръки, като за съществените слабости (отразени в съществените констатации с отрицателен ефект) са дадени 54 препоръки, които изискват незабавни действия от страна на ръководствата на одитираните единици. Препоръките са приети от ръководителите на одитираните обекти.

Препоръките са относими към следните области:

Препоръки в областите

Област	Брой
Предварителен контрол за законосъобразност в организацията	2
Финансово-счетоводна дейност и отчитане	29
Управление на собствеността (държавна/общинска)	14
Управление на човешките ресурси	19
Събиране на приходи	1
Управление на риска	4
Проекти, финансирани със средства от/по фондове и програми на Европейския съюз	2
Други области (СФУК, архив, ЗБУТ, дейности, търгове, препоръки)	33

Вътрешният одит е оказал съдействие на директорите на одитираните обекти за изготвяне на конкретни планове за действие за изпълнението на дадените препоръки с определени срокове и изпълнители с цел преустановяване на допуснатите слабости и нарушения и подобряване на дейността. Плановете за действие са съгласувани от ръководителя на вътрешния одит, одобрени са от изпълнителния директор на ИАГ и са изпратени за изпълнение.

4.2. Проследени препоръки

През 2024 г. Звено „Вътрешен одит“ извърши проследяване на изпълнението на 432 препоръки (дадени през 2024 г. и останали непроследени от предходни години), от които 411 са изпълнени.

Обобщена информация за проследяването на препоръките от Звено „Вътрешен одит“ е представена в табличен вид (*таблица 13*).

От общия брой проследени препоръки 95,14 % са изпълнени, 2,55 % са частично изпълнени и 2,31 % не са изпълнени.

От дадените препоръки по съществени констатации са проследени 29, от които 29 са изпълнени, или 100 %.

От 403 проследени препоръки от минали периоди не са изпълнени 10, т.е. изпълнението е 97,52 %.

Непредприемането на корективни действия е взето предвид при оценката на риска за планирането на одитната дейност през 2025 година.

Таблица 13

	Общо проследени препоръки	В това число	
		Дадени през 2024 г.	Дадени през предходни години
	432	29	403
Резултати от извършеното проследяване на препоръки през 2024 г.			
Изпълнени препоръки	411	29	382
Частично изпълнени	11	0	11
В процес на изпълнение	0	0	0
Неизпълнени	10	0	10

ФИНАНСОВ КОНТРОЛ В ИАГ

1. Система за финансово управление и контрол в ИАГ

Осъществяването на предварителен контрол в ИАГ е регламентирано в чл. 2 и чл. 3 от Закона за финансовото управление и контрол в публичния сектор, където е разпоредено на ръководителите на организации, разпореждащи се със средства от държавния бюджет, да „отговарят за осъществяването на финансово управление и контрол във всички ръководени от тях структури, програми, дейности и процеси при спазване на принципите за законосъобразност, добро финансово управление и прозрачност“. На основание на разпоредбите на раздел III, чл. 8. от Устройствения правилник на Изпълнителната агенция по горите е структурирана длъжността финансов контролор, пряко подчинена на изпълнителния директор на Изпълнителната агенция по горите.

Изготвен е годишен доклад на системите за финансово управление и контрол на Изпълнителната агенция по горите за 2024 г. и е попълнен въпросник.

2. Управление на риска

По реда на изискванията на Закона за финансово управление и контрол в публичния сектор, Указанията за осъществяване на управленска отговорност на министъра на финансите и съгласно чл. 10 от Стратегията за управление на риска в ИАГ са изготвени следните документи:

- Годишен доклад за предприетите мерки и действия за управление на рисковете за 2024 г., както и план за 2025 г. за идентифицирането на нови рискове и мерките за управление на вече идентифицираните такива и предприетите действия за преодоляване на възникналите през 2024 г. кризи.

- Бяха попълнени три приложения:

- Приложение № 1 – Идентифицирани рискове през 2024 година;

– Приложение № 2 – Възникнали кризи през 2024 година.

3. Осъществяване на предварителен контрол преди поемане на задължение и извършване на разход

За периода 01.01.2024 – 31.12.2024 г. е извършен предварителен контрол от финансовия контролор на всички документи преди поемане на задължение и извършване на разход в следните дейности и процеси:

- разходи за заплати на служителите и на персонал по извънтрудови правоотношения;

- разходи за електроенергия, топлоенергия, вода;

- назначаване и преназначаване на служители по трудово и служебно правоотношение;

- разходи за командировки в страната и чужбина;

- разходи за инвентар, униформено и представително облекло;

- представителни разходи;

- разходи за телекомуникационни и пощенски услуги;

- разходи за поддръжка на софтуер и хардуер;

- разходи за квалификация и консултантски услуги;

- разходи за материали – канцеларски и други;

- разходи за други външни услуги;

- разходи за текуща поддръжка и ремонт на МПС;

- разходи за текущ ремонт;

- разходи за мита, данъци и такси;

- разходи за застраховка и гр.;

- обществените поръчки по реда на Закона за обществените поръчки на всеки етап от поръчката;

- всички дейности, свързани с извършване на разходи по проектите на ИАГ по структурните фондове на ЕС и по международните проекти.

При извършения през 2024 г. предварителен контрол са издадени общо 2600 контролни листа за поемане на задължение и/или извършване на разход.

ПРАВНО – АДМИНИСТРАТИВНИ ДЕЙНОСТИ

1. Правно обслужване

В периода 01.01.2024 – 31.12.2024 г. юрисконсултите от отдел „Правни дейности“ в Дирекция „Правно-административни дейности“ са взели участие в изготвянето на 9 проекта на нормативни актове, свързани с дейността на ИАГ, от които 5 са приети и обнародвани в „Държавен вестник“, 3 са преминали обществени консултации и 1 е в процес на разработване, които заедно с мотивите за приемането им са посочени в раздел „Стратегическо планиране: 2. Законодателни инициативи и усъвършенстване на нормативната база в горския сектор“.

Изготвени са становища по проекти на нормативни актове на други администрации. Юрисконсултите от Дирекция „Правно-административни дейности“ са взели участие в заседанията на постоянни комисии и между-

ведомствени работни групи, в срещи с неправителствени организации, граждани и други във връзка с усъвършенстване на приложимото законодателство, както и в срещи с други администрации, граждани и представители на неправителствени организации по конкретни казуси и проблеми.

Изпълнени са 2 производства по реда на Закона за противодействие на корупцията.

Изготвени са 18 проекта на решения по Закона за достъп до обществена информация.

Изготвени са проекти на договори, отговори на запитвания, сигнали и жалби от граждани, администрации и юридически лица, съгласувани са административните актове, с които приключват административните производства по Закона за горите и Закона за лова и опазване на дивеча, оказана е правна помощ на администрацията на ИАГ, нейните териториални подразделения и специализирани звена при осъществяване на тяхната дейност. Изготвени са договори по реда на Закона за обществените поръчки.

През 2024 г. юриконсултите от отдел „Правни дейности“ в Дирекция „Правно-административни дейности“ са осъществили процесуално представителство и са извършили необходимите процесуални действия и подготовка по 51 дела, от които ИАГ е страна по 16 от тях, а по останалите 35 юриконсултите от отдела представляват министъра на земеделието и храните.

2. Административно обслужване

2.1. Регистри по чл. 235 и чл. 241, ал. 1 от Закона за горите (ЗГ):

През 2024 г. са проведени над 2000 консултации на физически лица и търговци, свързани с реда за вписване и отписване в/от публичните регистри на ИАГ за упражняване на лесовъдска практика и извършване на дейности в горските територии, както и относно реда и условията за провеждане на изпити по реда на чл. 236а от ЗГ. Текущо е водена кореспонденция с различни институции и лица във връзка с представените документи и предоставяне на информация.

Комисията за разглеждане на заявления за вписване на физически лица и търговци в публичните регистри на ИАГ по чл. 235 и чл. 241 от ЗГ през 2024 г. е провела 28 заседания, в резултат на което са регистрирани и издадени удостоверения на 264 физически лица за упражняване на лесовъдска практика. През същия период са регистрирани и издадени удостоверения на 285 търговци за извършване на дейности в горските територии.

През годината от публичния регистър по чл. 241, ал. 1 от ЗГ са отписани 190 търговци, а от регистъра по чл. 235 от ЗГ са отписани 58 физически лица. За същия период на 12 физически лица и на 6 юридически лица е постановен отказ за вписване в публичните регистри на ИАГ съответно по чл. 235 и чл. 241, ал. 1 от Закона за горите.

Към 31.12.2024 г. общият брой на регистрираните физически лица за упражняване на лесовъдска практика е 12 667, а на регистрираните търговци – 4603.

Във връзка с изискванията за регистрация на физически лица е организирана дейността за провеждането на изпити по реда на чл. 236а от ЗГ. През 2024 г. са проведени 26 изпита, на които са се явили общо 439 кандидати, от които 192 са издържали, което представлява приблизително 44 % от общо явилите се кандидати.

2.2. Регистър по чл. 96, ал. 2 от Закона за горите: През 2024 г. са регистрирани 7 нови доставчици на горски репродуктивни материали. Издадени са 8 административни акта, от които 2 за отписване поради прекратяване на дейността и 6 за вписване на промяна в обстоятелствата в публичния регистър на доставчиците.

2.3. Издадени и презаверени билети за лов на чуждестранни граждани, издадени удостоверения за подборно ловуване и удостоверения за ловни водачи. През 2024 г. служителите от отдел „Ловно стопанство“ са издали:

- 3901 удостоверения и дубликати за придобито право на подборно ловуване;

- 58 удостоверения за ловни водачи;

- издадени 33 и презаверени 143 билета за лов на чуждестранни граждани.

3. Човешки ресурси

За подобряване на работата на служителите и във връзка със структурни промени в отдели и дирекции за периода са извършени и утвърдени 11 промени в длъжностното разписание на ИАГ и 12 промени в поименното длъжностно разписание на ИАГ.

Разработено и утвърдено е допълнително длъжностно и поименно разписание на основание ПМС № 66/28.03.1996 г. към 01.01.2024 година.

Разработени са длъжностни характеристики за служители от Агенцията при позициите, за които има промяна, съобразно Наредбата за длъжностните характеристики на държавните служители.

Отразени са надлежно текущите промени в структурата на Изпълнителната агенция по горите в Регистъра на административните структури в Република България. Попълнен е Годишен доклад в Интегрираната информационна система на държавната администрация.

Трудовите и служебните книжки на служителите в администрацията на ИАГ са оформени спрямо актуалните обстоятелства при промяна на длъжността или възнаграждението на служителите. Издават се нови служебни книжки във връзка с назначаване на служители за първи път на държавна служба.

Структурно са проследени сроковете по изпълнението на разпоредбите на Наредбата за условията и реда за оценяване на изпълнението на служителите в държавната администрация.

Изготвени са 34 заповеди за повишаване в ранг на служителите.

През ноември във връзка с ПМС № 198/19.10.2023 г. бяха изготвени заповеди и допълнителни споразумения във връзка с повишаване на заплатите на служителите в ИАГ и директорите на РДГ и специализираните териториални звена.

До 31.12.2024 г. служителите по човешки ресурси са подготвили 1967 заповеди и допълнителни споразумения, свързани със статута на служителите по служебни и трудови правоотношения в ИАГ, засягащи платени и неплатени отпуски, повишаване в ранг, преназначаване, назначаване, прекратяване, промяна в индивидуалното основно възнаграждение при спазване на разпоредбите на действащата нормативна уредба в областта на човешките ресурси.

В изходящата и входящата поща на отдел „Човешки ресурси и административно обслужване“ в Дирекция „Правно-административни дейности“ извън деловодно регистрираните 32 152 преписки и в допълнение към цитираните 1967 заповеди са заведени в дневник на ЧР и 170 писма, заявления, служебни бележки, образец УП, споразумения и справки, кореспондиращи с функциите по управление на човешките ресурси в ИАГ и нейните структури. По реда на постъпването на искания от РДГ и специализираните териториални звена са изготвени 107 доклада до МЗХ за назначаване на служители.

Проведени са 3 конкурсни процедури съгласно разпоредбите на Закона за гържавния служител, които приключиха с класиране на кандидати и последвало назначаване.

Проведени са 35 процедури по конкурентен подбор между служители в ИАГ за повишаване в длъжност, като са издадени и съответните заповеди за преназначаване.

Прегледани, подготвени и предадени за утвърждаване от изпълнителния директор са постъпилите проекти на 36 длъжностни разписания от регионалните дирекции по горите и специализираните звена на ИАГ.

Текущите задачи, осъществявани от експертите, включват изготвяне на справки, становища, доклади, писма отговори до граждани и институции, писма инструкции до РДГ и специализираните териториални звена и други.

През 2024 г. са дадени указания до РДГ и специализираните териториални звена на ИАГ във връзка с правилното прилагане на разпоредбите на нормативната уредба. Изпратени са писма до всички директори в ИАГ с указания за провеждане на етапите при оценяване на служителите съгласно Наредбата за условията и реда за оценяване изпълнението на служителите в гържавната администрация.

През октомври 2024 г. от отдел „Човешки ресурси и административно обслужване“ бе организирано и проведено специализирано обучение – семинар за служителите по човешки ресурси в РДГ и специализираните териториални звена.

4. Документооборот и архив

Деловодното и административното обслужване е част от дейността на отдел „Човешки ресурси и административно обслужване“, като включва обработката на цялата входяща и изходяща кореспонденция, обслужването на гражданите на гише в приемната на МЗХ, както и поддържането и съхранението на архива на ИАГ.

През 2024 г. служителите са регистрирали и обработили общо 32 152

преписки, 239 договора, 1292 общи заповеди, 638 заповеди за командировка в страната, 50 заповеди за международни командировки, 23 служебни бележки и пълномощни и други. Дейността е извършена качествено, в срок и с внимание към заявителите на услугите. От 01.01.2024 г. в софтуера на АИС „Микси“ е внедрена новата Номенклатура на делата на ИАГ със срокове за съхранение, утвърдена със Заповед № 950/16.10.2023 година.

Извършена е междинна експертиза на документите. С приемо-предавателен протокол в учрежденския архив от деловодството са приети за съхранение документите, създадени от дейността на ИАГ през предходната 2023 година.

Изготвени са актове за унищожаване на документи с изтекъл срок на съхранение, които са представени в Централния държавен архив.

ИНФОРМАЦИОННА ДЕЙНОСТ

1. Информационно обслужване

- Разработена е нова функционалност и са довършени модулите от информационната система на ИАГ. Разширена е възможността за изготвяне на справки от електронната система. Въведени са нови функционалности при издаване на позволителни за сеч във връзка с променената законова уредба. Подготвят се нови функционалности.

- Осигурена е хардуерната и софтуерната поддръжка на компютърната техника в ИАГ.

- Осигурена е безпроблемната работа на системата за заверка на електронен дневник за количествата на постъпилата, преработената и експедираната дървесина в обекти по чл. 206 от Закона за горите. Сървърите са обновени и са увеличени стабилността и бързодействието им.

- Подготвена е хардуерна осигуреност за софтуера за издаване на превозни билети от обектите по чл. 206 от ЗГ в съответствие с новата версия на приложението за операционна система Android.

- Обезпечена е сигурността на домейните и поддомейните на ИАГ чрез актуализиране на SSL сертификати.

- Повишена е вътрешната информационна сигурност. Увеличена е мрежовата сигурност. Разработен е нов план.

- Повишена е информационната сигурност на публичните интернет страници на ИАГ и нейните поделения.

- Въведено е по-ефективно използване на ресурсите на виртуалните сървъри.

- Осигурена е актуалността на удостоверенията за квалифициран електронен подпис на служителите в ИАГ.

- Осигурена е ежедневна актуализация на данните за СИМ карти. Ежедневно се подмянат, активират и спират от употреба както гласови, така и дейта карти. Сключен е договор с по-добри условия за служителите на ИАГ и нейните териториални звена.

- Направени са софтуерни промени и е реструктурирана базата данни съобразно настъпилите промени. Подготвят се нови софтуерни услуги във връзка със синхронизиране съгласно промененото законодателство в ЕС.

- Финален етап на синхронизиране на системите съгласно въвеждане на еврото.

- Осигурена е ежедневна актуализация на интернет страницата на ИАГ – www.iag.bg. Направени са нови подстраници в нея.

- Издадени са служебни карти на работещите в ИАГ и нейните структури, държавните предприятия и техните поделения, общините и на ловните сдружения и фирми, стопанисващи дивечовъдни участъци.

- Поддържа се системата за провеждане на неprisъствени срещи и заседания. Проведени са множество онлайн събития.

- Експерти от отдел „Информационно обслужване и връзки с обществеността“ (ИОВО) в Дирекция „Правно-административни дейности“ участваха в комисии и работни групи, свързани с проектиране и разработване на нови софтуерни приложения.

- Осигурен е достъп до модулите на информационната система на ИАГ на служители от общински гори и държавни предприятия, частни лесовъди и представители на ловно-рибарски сдружения.

- Осигурена е методическа помощ при работата на служители в системата на горите, общински и държавни предприятия и други потребители.

- Подновени са съвършите на ИАГ, добавени са нови и по-бързи компоненти. Миграцията от стари към нови машини е във финален етап.

- Реорганизирана е мрежовата структура на Агенцията, закупено е ново мрежово оборудване, повишена е вътрешната мрежова сигурност. Въведени в експлоатация са нови софтуерни решения.

- Въведени са нови вътрешни правила във връзка с Наредбата за минималните изисквания за мрежова и информационна сигурност.

- Във финален етап е информационна система с по-голямо бързодействие, по-добра устойчивост и по-голям капацитет.

- Увеличена е скоростта на използвания интернет. Гарантирана е функционалността на системите при отпадане на доставчик да продължи работата в интернет средата.

- Въведена е нова Географска информационна система (ГИС) за горските територии. Страницата е интегрирана в портала на Кадастралната административна информационна система (КАИС).

2. Връзки с обществеността

Във връзка с успешното изпълнение на дейностите, свързани с планиране, координиране и провеждане на информационната политика на Изпълнителната агенция по горите, за периода от 01.01.2024 – 31.12.2024 г. са подготвени и реализирани множество събития, кампании и текущи дейности. Работата на експертите, които се занимават с връзки с обществеността, е свързана с повишаване на информираността и заинтересоваността на широката общественост за дейността на

Агенцията, както и с изграждане на положителен образ на лесовъдската колегия. Систематично бяха събирани и обобщавани публикации, статии и репортажи от всички национални и регионални всекидневници, национални седмичници, основни и местни радиостанции и телевизии, информационни агенции и интернет медии. Ежедневно е изготвян и разпространяван мониторинг на темите, засягащи горския сектор. Анализът и обработването на тази информация служат като ранно предупреждение за негативни настроения в обществото и подпомагат вземането на адекватни и навременни решения и действия в отговор на обществените очаквания.

Съществена част от работата на експертите е свързана с прякото активизиране и приобщаване на обществеността при решаването на обществено значими проблеми. Експертите участваха активно в организирането на кампании, свързани с борбата с болести и вредители по горските насаждения, пожарите, незаконната сеч, браконьерството, при провеждането на които се излъчват видео- и радиоклипове; предоставяна е информация на сайта на ИАГ и медиите за обстановката в страната. Организиран са интервюта със статистически данни, предприети са мерки и необходими дейности и мероприятия във връзка с превенция за опазване на горите от пожари и браконьерски набези, съвместни проверки с участието на граждани по контрол на дейностите в горските територии.

Проведени са 7 кампании с участието на всички горски структури: „Безотговорността е най-опасната искра“, „Безопасен лов“, кампания за законното снабдяване с гърба за огрев, както и законното закупуване на коледни елхи. Добър отзвук намериха позитивните кампании, свързани с традиционната Седмица на гората, както и инициативите за популяризиране и утвърждаване на ролята на лесовъдите сред децата и младежта: обучителни мероприятия по горска педагогика „Лесовъд за един ден“ и „Горска класна стая“.

Анализът на медийната дейност на Дирекцията за последната година показва повече от 300 прессъобщения, публикувани на електронната страница на ИАГ и изпратени до медиите. Над 500 са публикуваните информации за актуални теми, събития и мероприятия във фейсбук страницата на ИАГ. Организиран са повече от 20 кръгли маси и семинари. Експертите участваха и в подготовката на общо 150 репортажа, рубрики, интервюта и материали за печатни и електронни национални и регионални медии.

Част от работата на Дирекцията беше свързана и с протоколното организиране и провеждане на официални и работни срещи, както и с осъществяването на протоколната кореспонденция на изпълнителния директор.

**МИНИСТЕРСТВО НА ЗЕМЕДЕЛИЕТО И ХРАНИТЕ
ИЗПЪЛНИТЕЛНАТА АГЕНЦИЯ ПО ГОРИТЕ**

**ГОДИШЕН ОТЧЕТЕН ДОКЛАД
НА ИЗПЪЛНИТЕЛНАТА АГЕНЦИЯ
ПО ГОРИТЕ
за 2024 г.**

СОФИЯ, 2025